Причини Економічної Депресії і До Чого Вона Веде

(Продовження)

В сучасности суспільність потрапила випродукувати всьо, що є потрібне для задоволення її життєвих потреб. Все се уможливила подиву гідна машинерія. Як розвязано проблему продукції, мусимо на хвильку глянути в історію людського розвою.

Наші давні предки були в початках поліючим народом. Вони не мали так званої цивілізації. Їх змисл був ограничений, їх знаряди були прості, неудосконалені. В них не було письма, не було науки. Вони жили рибою і здобичею, яку здобували дуже примітивним оружжем. Живилися також корінцями та ягодами, які могли находити. Їх помешканиями були печери і вершки дерев. Найбільш конечними річами для них були знаряди до польовання. Найпекучішою конечністю для поправи їх добробуту та забезпечення свого істновання і можливости поліпшення свого життя і добробуту, було удосконалення оружжя на лови. Кожде уліпшення, що давало нашим предкам спромогу здобувати більше поживи, або уліпшувати життєві вимоги, було для них важним здобутком, було виграною для них побідою, було кроком вперед, зближаючим їх до розвязки продукційної задачі.

Другим великим здобутком для наших предків було — присвоєння звірят. Вже се, що вони додумалися, що поплатніше було присвоїти звірину і розмножувати її для свойого ужитку, чим позволяти їй брикати і вганяти за нею, було в тих часах великим змислом і великим досягненням.

Третьою, великою подією було — відкриття рільництва. Як се сталося, можемо лише догадуватися. Все що ми знаємо про се, то те, що був період, коли людство не знало нічого про управу землі, пізніше знаходимо, що плянтувало в дуже простий спосіб ягоди, ліси і грядки ріжних корінців. В тім часі, коли практика чи знання про управу землі стала менше-більше буденною, знаходимося в позиції, яка уможливлює нас говорити з більшою акуратністю і детайльніще. Людство в тій порі було вже в ліпших обставинах. Воно як кажеться, було вже на добрій дорозі.

Через значно довший час в історії, велика часть людської родини присвячувалася головно рільництву і випасови скота. З упливом часу знаходимо великі простори землі під управою і много чисельне розмноження скота й птахи. Тоді уважалося багацтвом дану скількість худоби, овець, віз або кукурузи.

З поширенням людської активности, зі зростаючими людськими бажаннями, які повставали в наслідок більшої творчости, внаходимо початки і розвій торговлі. Давніщі обміни ограничувалися на натуральних продуктах. Деякі краї могли бути більше підхожими до управи даного збіжжа або випасу худоби. Інші знова краї могли бути підхожі для інших цілей. Ці, що не мали в себе таких річей як мали другі, міняли за свої і навпаки.

Мануфактуру і промисл можна назвати тим стісненим процесом, при якім деякі природні багацтва обертался для продукції. Бо небудь фабрик і промислу, то природні багацтва не здалисьби на ніщо. Залізна руда в сировім стані зовсім нікому не потрібна. Але з приложенням до неї людської енергії вона переміняється в пожиточний артикул і нині залізо є необхідною річею. Вовна людству зовсім не потрібна, коли її не переміниться в пожиточні артикули як сукно, убрання, накриття і т. п.

З дальшим розвоєм людської активности, з розвиненням думки і інтелігентности і з відкриттям комунікації з іншими частями світа зріс попит за фабричними товарами. В початках промислової ери знаходимо, що машини або знаряддя для продукції були дуже простими. Були це знаряди ручні, якими управляли поодинокі особи.

Аж зі збільшаючимся попитом на фабричні товари сі прості, неудосконалені знаряди, чи машини не могли виконувати своєї задачі і їх треба було заступити іншими, здібнішими, при помочи яких випродуковалосьби більше товарів. Много ріжних, користних досвідчень і плянів треба було пробувати щоби осягнути вищу, порушаючися силу чим людські мускули. Мабуть найважнішою подією в історії продукції було відкриття пари і ужиття її як порушаючоїся сили. З відкриттям парової сили ручна продукція за поміччю поодиноких осіб щезла. Промислова машинерія з тим часом почала розвиватися з небувалою скорістю. Такий поступ в скорі приспішив відкриття і можливість послуговування силою електрики.

Сей чимраз новіщий розвій, майже усім нам добре знаний, позаяк розвій сей зростав уже на наших очах і є зовсім злишним входити в подробиці його.

З двацятим століттям проблема продукції, можна сказати, зістала доверпеним ділом, і нині журитися сего розвязкою не потрібно. Проблема ся зістала розвязана з розвоєм модерної машинерії.

Ми перейшли тут вкоротці історію нашого племени приблизно від початків, такби сказати від дитинства. Ми бачили, як боротьба о життя і витвір продукції зістали під зглядом продукції справою виграною, коли задача продукції стала раз на все розвязаною, бо сю розвязку помогла людству приспішити модерна машинерія, розвинена і удосконалена так, що можна нею всі запотребування людства скорше випродуковувати чим людство може їх зуживати. Здавалосьби машинерія повинна бути благословенством для світа. Так, повинна і може бути благословенством, але тільки тоді, коли вона перейде на власність суспільности і та суспільність буде при її помочи випродуковувати всі середники потрібні до життя для свойого вжитку, а не так як тепер, кляса капіталістична продукує для виску.

(Далі буде)

БЕННЕТОВЕ ЗОЛОТО МОЖЕ СПРИЧИНИТИ ПРОЦЕС ПРОТИ УРЯДУ

Як виглядає на ділі справа з тим ославленим золотом, про яке премієр Беннет стільки говорить, що Канада находиться на "савнд" грошех, могло канадійське населення переконатися найкраще з тих подій, які мали місце недавно в Келгарах. Коли місто Келгари відказалося платити свої довжні зобовязання в американській валюті, при чім треба було заплатити около 300 тисяч долярів змінного, зажадало від федерального уряду, щоби уряд замінив за банкноти в сумі звиж 2,000,000 дол. золото, яким Келгари хотіло заплатити рату, уряд відмовився міняти золото за свої власні банкноти. З того приводу так канадійська преса, як і поодинокі визначні особи в Канаді, остро осуджують крок федерального уряду, а деякі люде, як С. МекГір, ванкуверський адвокат, висказався, що твердження, що канадійський доляр на золотому підкладі є грівкий, це абсурд і ошуство.

Фармерський посол до Оттави з округа Меклавд, Дж. Кутей, перебуваючи на днях в Келгарах, сказав, що місто може скаржити домініяльне правительство за відмовлення виміни канадійських банкнотів за золото. Він покликався на акт відносно банкнотів, який виразно говорить, що домініяльні банкноти можуть на жадання бути [illegible]. Відмовлення уряду уважає посол Кутей знехтованням ухваленого парляментом права.

Н. ГР.

РЕВОЛЮЦІЯ Й ПРОГРЕС

Всякі зміни в стані річей та істот відбуваються під впливом 1) законів природи та 2) людської волі.

Закони природи діють скрізь і завше однаково і однаково змушують всі річі й організми повільно міняти свій фізичний стан, та хемічний склад: зношуватись, старітись, втрачати одні властивости й здобувати другі; змінюватися самим і в певній мірі змінювати своєю поведінкою оточення. Ці зміни звуться **еволюцією**.

Еволюція відбувається поступово, незалежно від волі людини, а лише на підставі чинности одвічних законів природи, які змушують річі й істоти повільно міняти свій стан, форму й інші властивости.

Поруч з тим кожна людина й людські громади, усвідомлюючи свої потреби й намагаючись найлекше, та найкраще їх задовольнити, власною силою з власної волі, згідно зі своїми здібностями міняють форми річей, склад їх матерії, властивости, міняють становище ріжних живих істот і т. д., витворюють з одних річей другі: з каміня, заліза — молоток, сокиру; з молока — масло; з шкіри — одежу і т. д. Ці зміни звуться **прогресом** (або поступом).

Прогрес відбувається, як повільно (з каміня витісується молоток), так і більш менш раптово (з молока бється масло).

Головна ріжниця між еволюцією й прогресом в тім, що еволюція відбувається по законах природи, й сама собою, майже непомітним переходом річи із одного стану, форми, складу в другий, так що нове завше є наслідком зародку, який започатковується вже в старому, а прогрес — з волі людей, насильним припиненням, знищенням, зміною одних станів, форм і складів річей та становища істот і встановлення натомість нових, зародку яких в попередніх могло й зовсім не бути.

Еволюція — це натуральна повільна зміна річи йества, що заповідається розвитком або занепадом їх власних сил; прогрес — більш менш раптова зміна їх під впливом сторонніх сил, а саме — людської волі. Молоко скисає, насіння розростається в рослину і т. д. — це еволюція; з молока бють масло, камінь загострюють на сокиру, з дерева й реміня роблять лук і тетиву — це прогрес.

У звірини, що харчується мясом іншої, розвиваються зуби; у птахів, що плавають — перетинки поміж пальцями; у людини, що живе в горах, міцні ноги й широкі груди і т. н. — всі ці зміни нормального стану організму в напрямку пристосування до умов життя — це еволюція.

Коли-ж людина, щоб дотвчити свою руку уживає патика, щоб забезпечити свою перемогу над звіриною й іншими людьми вживає хочби й примітивної зброї (каміня, камінного молотка, сокири, лука і т. і.) для забезпечення харчами смажить чи сушить мясо, збірає запаси овочів; для забезпечення себе від холоду виготовляє одежу хочби з шкіри — то все це є вже прогрес.

Еволюцію спричинюють закони одної одвічної незмінної природи, а тому вона скрізь і завше відбувається в одних і тих самих формах, одним і тим самим шляхом. Кожна річ, кожне ество проходить сталий шлях еволюційних змін, які не вносять в світ нічого нового, а тільки повторюють те, що вже безліч раз відбувалося в існуванні подібних річей, істот. Опріч того еволюційні зміни настають дуже непомітно, на протязі довгого часу і тому в більшости не можуть бути прикметою якогось певного часу й місця. Через це вони рідко коли стають матеріялом для історії.

Прогрес же спричинюється волею окремих людських громад та навіть осібників (індивідів), а тому відбувається надзвичайно ріжноманітно, витворюючи в світі все нові й нові властивости річей та істот, їх рух та поведінку, як нові цілком оригінальні в світі звища. Ці зміни стають характерною властивістю кожного окремого індивіда, одріжняють його від інших, означають його існування в певному часі й місці і через те складають головний матеріял історії.

Не еволюція, а прогрес є змістом кожної історії.

Реформа й революція

Прогрес одиниці й громади відбуваються двома способами: 1) реформами й 2) революцією.

Коли еволюційна зміна властивостей та діяльности річей і істот людською волею тільки частково прискорюється, — це **реформа**; коли-ж певні властивости, форми й діяльність річей та істот живосилом знищуються, спиняються людською волею, а на їх місце встановляться зовсім інші, — **це революція**.

Коли рибалка для забезпечення себе від голоду виробляє краші мережі, частіше їх закидає, починає сушити рибу в запас і т. п. — це реформа його побуту; коли-ж він просто кидає рибальство й переходить на мисливецтво або скотарство чи хліборобство — це революція.

Коли громада для поліпшення свого побуту представляє до свого керовника радників — це реформа; коли-ж просто кидає керовника й перебірає управління в свої руки — це революція.

Коли в родинному господарстві збільшується чи зменшується час роботи всіх членів — це реформа; коли-ж одні члени цілком позбавляються праці, а другі назавше примушуються до неї — це революція і т. д.

Історія одиниць і громад

Прогрес твориться, як окремими одиницями, так і громадами. Тому і одиниці і громади мають кожне свою історію.

Кожна окрема людина і кожна людська громада (родина, рід, племено, стан, віра, кляси, професія, партія, держава, нація і т. д.) і все людство в цілому — мають свою історію.

Історію одиниць складає прогрес одиниць та громад, в яких вони живуть; історію громад та всього людства, складає прогрес останніх.

Свідомість початок історії

Не всі люди запримічають зміни в стані річей та істот, що оточують їх; більше того: багато людей не запримічає навіть тих змін, які відбуваються в їх власному житті. Тому не всі люди запримічають історію свого оточення та навіть свою власну.

Дикуни, що не помічають змін у своїм життю, особливо громадському, не мають історії.

Багато не тільки річей, а й людей, навіть людських громад, виникають, існують і зникають не залишивши по собі жадного сліду в памяти й свідомости інших людей, не залишивши по собі спогадів про ті зміни, які відбулися в їх життю, тобто: не залишивши по собі історії. Доки ніхто неусвідомлює, що відбуваються певні зміни життя, й не запримічає їх, доти нема історії.

Історія починається тільки там, де настає свідомість переживання змін.

Історія людини й усякої громади починається з того часу, як вони усвідомлюють відбування змін в їхньому життю й почнуть запримічати ті зміни.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ І ПРОДАЄТЬСЯ

дуже інтересна книжка

— під наголовком —

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Ціна цієї книжки з почтовою пересилкою 35ц.

ДЛЯ КНИГАРЕНЬ ВЕЛИКИЙ ОПУСТ.

Замовлення шліть на адресу:—

Alberta Printing Co.

10336—96th STREET, EDMONTON, ALBERTA

ВІСТИ З МОНДЕР

(Докінчення зі сторони 3-ої).

в конвенції про голодовий похід не почислив добре учасників.

Піддав він на тому мітингу до ухвалення резолюцію, яка домагається увільнення арештованих провідників комуністичного походу, та роздав листочки, в яких комуністи домагаються щоби зрезигнував уряд Бравнлі і едмонтонський майор.

Заболіла голова консерватів і лібералів відколи фармері і робітники обєднуються в одну партію Кооперейтів Коммонвелт Федерейшен і вони називають її нічим іншим, як партією комуністичною, заболіла від цеї партії й голова большевиків і вони в спілці з лібералами й консерватами, воюють брехнею називаючи її капіталістичною і тепер фармер сам не знає, до якої партії його зачисляють. Беннет каже, що й ліберальна партія є радикальною, а ліберали знову на відміну говорять, що нова партія повстала тому, щоби не допустити до влади лібералів, а знищити консерватів.

Та фармерам будуть всякі круті завертати голови доти, доки вони не усвідомляться й не зорганізуються в свою партію, яка складатиметься з них і для них, а не для крутіїв, яким залежить тільки на визволенню фармерів з економічної неволі, що псове чи пятій волі, а підпадаються під тих фармерів всі ті круті тільки ради роблення бізнесу, а не ради його клясових інтересів!

Присутній на Мітингу.

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 7-го Січня, 1933

Добрі легкої ваги телята від	$3.50 до $4.00
Бички на заріз	$3.25 до $3.50
Корови .. від	$2.25 до $2.50
СВИНІ:—	
Добірні бейкони спроваджувані вагонами	$2.65
Спроваджувані троками	$2.55
ЯГНЯТА І ВІВЦІ:—	
Добірні ягнята	$3.50 до $4.00
Річні ягнята	$2.00 до $3.00
Вівці	$1.00 до $2.00

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:

За Екстра	20ц.
За Перші	18ц.
За менші Екстра	14ц.
За ч. 2.	12ц.

Ціна, яку платять консументи в сторах:

За Екстра	від 35 до 40ц.
За Перші	від 30 до 35ц.
За менші Екстра	28 до 30ц.
За ч. 2. менші	25ц.

СМЕТАНА

Специяльна	17ц.
Число 1.	15ц.
Число 2.	12ц.

Вищі ціни відносяться до місця висилки. Молочарні оплачують експрес самі.

МАСЛО

Ч. 1. в картонах, фунт	25ц.
Обите	24ц.

ОПРАВЛЕНІ ІНДИКИ:—

	A.	B.	C.
Молоді трюхи	8½-8	7-8	5-6
Старіщі трюхи	6	4	...
Трюхани	4	3	...
Гуси	5	4	...
Молоді кури	9	8	6

Річна продаж на едмонтонських [illegible]

Протягом року 1932 на едмонтонських стакярдах продано:

Худоби	29,556	$ 766,350
Телят	6,815	69,455
Свиней	121,558	739,536
Овець	19,025	57,271
Коней	621	42,228
Разом	177,575	$1,669,840
В р. 1931	174,625	$2,675,976

З повищої таблички читачі наглядно побачуть, як в 1932 р. впала ціна на худобу. В 1931 р. продано 2,950 штук менше чим в році 1932 й за них одержали фармері $1,006,136 більше, чим за худобу спродану в р. 1932, і то о 2,950 штук більше.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 7-го Січня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	29
Ч. 2. Нордерн	27
Ч. 3. Нордерн	25½
Ч. 4. Нордерн	24½
Ч. 5. Нордерн	23½
Ч. 6. Нордерн	22½
На годівлю	19½
ОВЕС:—	
П. 2. С. В.	12
П. 3. С. В.	9
Екстра ч. 1. на годівлю	9
Ч. 1. на годівлю	8
Ч. 2. на годівлю	7
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	14
Ч. 4. С. В.	11
Ч. 5. С. В.	10
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	14½
Ч. 3. С. В.	12½
Ч. 4. С. В.	8½
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	58½
Ч. 2. С. В.	54½
Ч. 3. С. В.	42½

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Н. Б. Вегр. — Таких запитів як Ваш, чи правдою є, що підчас голодового походу в Едмонтоні убито двох людей, мали ми вже від кількох людей. Справді по Едмонтоні ходили невиразні поголоски, що підчас демонстрації когось убито, але ці поголоски виглядають собі на звичайну качку. Колиб було правдою, що такий випадок мав місце, ми певні, що щоденна преса, яка вганяє за сензаціями, булаб про це написала.

Нам доводилось також чути від деяких людей про вбиття чоловіка, але коли ми питали тих людей, чи вони виділи це на власні очі, здвигали плечима й казали, що тільки чули від других. Так мабуть кожний хто про це говорить, лише "чув від других", але нема такого, щоби це видів.

Друкарня Івана Солянича

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.

Товариства, Секретарі Шкільні та Муніціпальні, Міські Управи і Бизнесмени повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.

СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС

Alberta Printing Co.

10336 - 96th Street, Edmonton, Alta.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС Виходить що два тижні, кожного 10-го і 25-го дня в місяці. Передплата виносить на рік $1.00, на півріку 50ц. 10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE Ukrainian Semi-Monthly Published on the 10th and 25th day of each month. 10336—96th Street Edmonton, Alberta. Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 2. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 25-го СІЧНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, JANUARY 25th, 1933. No. 2. VOL. II.

Зеднані Фармері Алберти Злучилися з К.Г. Федерацією

Конвенція Злучення Фармерів Алберти (Ю.Ф.А.), яка почала свої наради в Келгарах у вівторок, 17-го, ц. м., закінчилася в суботу, 21-го січня. Була це з ряду двацять-пята конвенція і була одною з найінтересніщих в переломовій добі, коли саме наслідком економічної депресії, фармерський стан в Канаді знайшовся в невимовно тяжкому положенню.

В конвенції взяло участь около 300 делегатів з цілої провінції Алберти, які не тратячи багато часу приступили до обрад важливих питань, як: 1) націоналізація грошей [illegible] тобто, щоби уря[illegible] 2) Установлення С[illegible] Економічної Ради в [illegible] розвою і пляново́ї економії. 3) Публичного вкладащення або зосоціялізовання природних багацтв, індустрії і розподілу в користь суспільности. 4) Міжнародньої кооперації на полі торговлі й індустрії задля запевнення сталого світового миру. 5) Ревізії канадійської конституції, з виразним означенням відвічальности федерального і провінціональних авторитету, зміни конституції, щоб більше гармонізувала з економічними вимогами сьогоднішньої доби, яка признавалаб, що держава існує для людини, а не людина для держави.

Дост. Лимбури Репрезентував Провінціональне Правительство

В відсутности премієра Бравнлія, який саме в ту пору брав участь в міжпровінціональній конференції в Оттаві, албертійське правительство заступав на конвенції атторней - дженерал Дост. Лимбури.

Голодовий Похід Предметом Дискусій

Коли тільки п. Лимбури скінчив свою промову, в якій обороняв фармерське правительство перед закидами лібералів і консерватів, які ширять в провінції зневіру до правительства, закидаючи йому марнотравство, високі оподаткування та некомпетентність керування красними справами, на салі конвенції почали деякі делегати засипати міністра питаннями відносно недавного голодового походу в провінції, а іменно, під яким параграфом карного кодексу оскаржено провідників і учасників походу, яким виточено процес, що відбудеться на днях в Едмонтоні.

Міністер Винує Комуністів

Атторней-дженерал на поставлені йому питання відповів, що вони оскаржені на підставі приналежности до незаконної організації, на що є достаточні інформації, що головною ціллю "голодних похідників" було викликання розрухів. Голодовий похід —твердив міністер— був викликаний і завідуваний комуністичною централею і фармері Алберти в ініціятиві його не мали нічого спільного.

Слідкування Діяльности Комуністів Спочиває в Руках Поліції

На заввагу одного делегата, що Ю.Ф.А. стоварищення федерального округа Атабаска запротестувало проти судових кроків поднятих проти провідників походу і на запити, хто відвічальний за насилання поліції в ряди комуністів в розвідчих цілях їхньої діяльности, відповів міністер, що всякі дослідування комуністичної діяльности спочивають в руках д[illegible]ної поліції.

Забезпечення Фармерів Перед Кредиторами

Навязуючи до питання про заведення в провінції мораторії, атторней-дженерал заявив перед конвенцією, що теперішній "Дебт Аджастмент Акт" буде змінений в той спосіб, що жаден кредитор не зможе почнати судових кроків проти задовженої особи не маючи вперше позволення від директора "Дебт Аджастмент Бюра".

Міністер признав, що великою проблемою являється заосмотрення бідних родин в одяг і прожиток й заявив, що моргеджові компанії беруть це тяжке положення на увагу й заявляється, що при стяганню довгів, беруть на увагу вперше життєві запотребування фармера, опісля видатки получені з оперованням господарки і податки. (Може на словах компанії й "добродушні", однак по ділах їхніх, тої "добродушности" не дуже то слідно.—Ред.).

На запит одного делегата, чи зміна в "Дебт Аджастмент Акті" відноситься і до реальностей міських, п. міністер заявив, що і міські люде будуть охоронені перед втратою своїх домів.

Соціялізація Природних Багацтв і Індустрії

Конвенція в цілости приняла резолюції, які надмінили ми на вступі нашого огляду під ч. 1, 2, 3, 4, 5, та много інших резолюцій відносно політичних і економічних питань.

Злука Ю.Ф.А. з Кооперативною Господарською Федерацією

Коли на порядок дня прийшло питання про злуку фармерської організації з Кооперативною Господарською Федерацією, президент Ю.Ф.А. Р. Гардінер та кількох діяльніщих осіб організації виголосили реферати про потребу створення одної домініяльної політичної партії, яка обєднувалаби всі ті соціяльні групи, що стремлять до зміни нинішнього ладу в одно політичне тіло для успішнішого переведення такої зміни.

Референтоки остерігали слухачів, що коли нарід занехає справи перебрання і контролювання середників життєвих, то уступаючий сьогоднішний конкуренційний соціяльний лад може принести за собою великі терпіння й нужду. Злидні можуть бути далеко більші і грізніщі, чим ми зазнали в наших модерних часах і коли ми не здамо собі справи з лихих наслідків й не переберемо контролі всіх засобів продукції й дистрібуції, які сталиб громадською власністю, то замість нового ладу може наступити диктатура тих елементів, які домінують сьогодня, які будучи диктаторами в тиранський спосіб завернулиб людство в пряме неволництво.

По основній дискусії конвенція майже одноголосно рішила злучитися з Кооперативною Господарською Федерацією (Кооперейтив Коммонвелт Федерейшен). Проти злуки було тільки два голоси. Президент Гардінер пояснив, що Ю.Ф.А. задержить й надалі свою тотожність, а є тільки автономною одиницею в К. Г. Ф., як і інші групи — робітничі, кожної провінції з осіб, та фармерські організації інших провінцій.

Конвенція Відкинула Проект Страйку

Проект фармерського страйку, який запропонували фармері зорганізовані в Ю.Ф.А. з околиці Ромсей, не знайшов собі на конвенції на стільки поперття, щоб його приняти. В місто фармерського страйку, делегати внесли постанову домагатися контролі продукування збіжжа. За відкиненням запроєктованого страйку промовляло слабе заінтересування цим проектом в других фармерських провінціях Канади.

Конвенція Проти Редукції Репрезентації

Резолюцію з Гроард, яка промовляла за зредукуванням в провінції числа репрезентації з 63 послів на 32, перепала. В тій резолюції були також домагання, щоби зредукувати платню урядовій службі, включаючи й платню лефтенант - говернора. Більшість делегатів, які оспорювали згадану резолюцію, кладли натиск, що увага конвенції повинна бути звернена більше в сторону обниження процентів і т. п.

Пасивна Резистенція не Найшла Прихильників

Коли під дискусію конвенції прийшла резолюція відділу Ю.Ф.А. в Ветасківін, Алта., в якій висловлено домагання, щоби фармері бойкотували ліцитації і ставили опір секвістраціям, делегати опираючися на приречення атторней-дженерала, що зміна "Дебт Аджастмент" Акту, яка наступить на слідуючій сесії, дасть достаточну охорону задовженим фармерам перед утратою майна, згадану резолюцію відкинули.

Мініяльна Платня Учителям не Змінено

Резолюції, які висловлювали домагання зміни клявзулі в Шкільному Акті, щодо мінімальної платні учителям в сумі $840 річно на суму $600 відкинено.

Справа з Поширенням Муніципальних Округів Відложена до Слідуючої Конвенції

На домагання Ю.Ф.А. відділу з Летбридж, справу відносно побільшення муніципалів в Алберті, відложено на один рік. Зроблено це в виду спротиву муніципальної конвенції, що відбулася в падолисті.

Р. Гардінер Остає Президентом

Домагання президента Гардінера, щоби організація вибрала іншого чоловіка президентом Ю.Ф.А., не найшли серед учасників прихильности. Кількох кандидатів іменованих на президента кандидатури зріклися і Гардінер зістав вибраний повно президентом через акламацію.

Рільники Чехо-Словаччини домагаються, щоб уряд заснував синдикат, який контролюваби ціни живого скота.

РАДИТЬ ГОЛОДНИМ ЖИВИТИСЯ ЩУРАМИ

На конвенції Албертійської Федерації Праці, що відбувалася в Келгарах на початку цього місяця, секретар майнерської юнії "Юнайтед Майн Воркерс" дистрікту 18., говорив, що життя углекопів в полудневій Алберті є прямо невиносиме. Піддержки т. зв. реліфу їм не дається стільки, щоби могли себе й родину проживити і злидні тих родин до неописання. Критикуючи албертійського комішіонера "реліфу" п. Мекензого, сказав секретар Морріс, що п. Мекензи мав раз висловитися перед ним, що в свойому життю приходилося йому жити на щурах і тому він дораджував, щоби і ці люде, які живуть в нужді та злиднях, робили те саме!

Таку раду дає не хто інший, а предсідатель комісії, яка займається в Алберті розділюванням допомог (реліфу), чоловік, який є на службі держави і будучи на державній платні, на платні з людських податків, кпить собі з голодних нуждарів.

Пан Мекензи радить голодним живитися щурами, коли в магазинах від поживи стіни роспираються!

Кандидат Скритої Коаліції Побідником

В доповняючих виборах, які відбулися в Келгарах в четвер, 19-го ц.м., зістав вибраним до едмонтонського парляменту незалежний кандидат Норман Гіндслей, якого кандидатуру висунули консервати і лібералм шнарнаючи себе новим політичним плащиком під назвою "Піпелс Партн" (Народня Партія).

Кандидатка з рамені фармерсько-робітничої партії (К.Г.Ф.) п-на Амелія Торнер, перепала 1,800 голосами.

В згаданих виборах ставало шість кандидатів, але на велике здивування обі старі політичні партії — ліберальна ні консервативна, не ставили своїх офіційних кандидатів. Безпосередно партійними кандидатами були тільки: Амелія Торнер і О'Солливан, комуніст. Прочі чотири кандидати виступали як "незалежні".

При голосуванню дістали оцінок: Гіндслей 10,520, Амелія Торнер 8,619, Паркин, нез. роб. 1,610, Мекай, нез. 1,450, О'Солливан, комун. 448, Крічтон, нез. 473.

На скільки вибраний послом Норман Гіндслей був "народнім кандидатом" показалося зараз по виборах, коли п. Догган, провінціональний лідер консерватів, в пресі заявив своє велике вдоволення з вибору Гіндслого, а також впливовий ліберал посол з Келгар п. Вебстер, не забув висказати своє велике вдоволення з результату.

Дорібки Багачів на Злиднях Робітників

Проф. Павл Доглес, один з визначніщих економістів в Злучених Державах, подав недавно в одному журналі цікаві порівнання доходів капіталістів і упадку платні робітників за минулих сім літ. Свої порівнання опирає він на статистичних цифрах зібраних з рекордів Статистичного Бюра у Вашінгтоні. Потрудився цей професор зібрати ті дані на те, щоби доказати цифрами ту несправедливість, яка дієтся сьогодня в рабунковій системі одної кляси над клясою працюючою. З таблички, яку наводимо повище, показується, що від 1926 р. капітал в виді процентів і дивідендів побільшив свої доходи на близько 50%, коли заробітна платня впала до одної третини.

Табличка упадку заробітної платні

1926	100
1927	97
1928	95
1929	100
1930	80
1931	60
1932	[illegible]

Табличка капіталістичних дивідендів

1926	100
1927	[illegible]
1928	137
1929	173
1930	196
1931	187
1932	160

З чорного на білому бачимо, що коли від 1926 до 1929 року заробітна платня гойдалася близько рівника, платня капіталістів, в виді дивідендів зросла о 73 відсотків. Від 1929 до 1932 року платня робітників впала на 62 процент, коли платня капіталістів впала заледви 7.5% маючися все таки о 60% понад рівень з 1926 р.

Для кого депресія?

Коли платня робітників впала до одної третини того, що була ще в 1926 р., коли ціна на фармерських продуктах покотилася майже на саме дно, капіталістичні шмоки себе добре пильнують, щоби їх платня не впала.

За послідних чотири роки страшної депресії, ми не чуємо, щоби дивіденди банків, моргеджових компаній та ріжних великих компаній дуже впали в долину.

Коли їх доходи зменшаються наслідком меншого обороту, вони відбивають свої дивіденди на обниженню платні робітників та на обниженню числа робітників, щоби їх дивіденди (зарібки) не скорчилися.

Недавно доводилося читати, що в Канаді від серпня до кінця 1932 року, канадійські залізниці перевезли 80,000,000 бушлів збіжжа більше чим в тому самому часі попереднього року. Значиться, їх доходи в пропорції до доходів за такий самий час в попередньому році, очевидно, побільшилися, бо фрейтова оплата лишилася однакою. А коли зважити о скільки на залізницях робить менше робітників, скільки їм знижено платні, то не трудно вгадати, що хтось на збільшенню злиднів робітників і фармерів накопичує гроші.

Депресія для робітників і фармерів та тої середної кляси, якої існування залежить від продуцентів, але багачі на тій депресії ще добре виходять.

Чи не час пробудитися і протерти очі та придивитися, до чого веде капіталістична господарка, яку ще так кріпко боронять капіталістичні правительства?!

Судя Стобс Певний Побіди

Доходження проти судді Стобса, яке почалося 11-го, ц. м., у Вінніпегу, тягнеться вже третій тиждень і заповідається потревати ще яких два тижні.

Через близько два дні на початку доходження, доказував судя Стобс, що ціле слідство проти нього, це політична конспірація атторного-дженерала Меджора. Він доказував, що його, як суддю, не може судити жадне міністерство, а за присуди, які він вимірує, він є відвічальний тільки перед своєю совістю.

Через близько два дні егзамінував оборонець Стобса п. МекМурей атторного-дженерала Меджора, який виточив доходження проти Стобса, доказуючи Меджорові, що він руководиться упередженням проти Стобса. Кілька разів оборонець Стобса поставив Меджорові такі питання, що він прямо не находив на них відповіді і виходив з рівноваги.

Коли Меджор говорив, що судя Стобс поступав неправильно в засудах, доказуючи не раз, що є закони інші для багатих, а інші для бідних, адвокат МекМурей запитав Меджора, чи він знає про такі випадки, що сьогодня мешкають люде в бокскарах і чи він не уважає, що треба зміни. Далі питав МекМурей атторного-дженерала, чи він не читав в одному торонтонському часописі критики про трактування, яке дістають багаті злочинці, а яке дістають бідні. Згаданий часопис саркастично виразився: "Вкради $100 підеш до Кінгстону, а вкрадеш мілон долярів, підеш до літнього ресорту коло Кінгстон". Меджор відповів, що він мало читає позамісцевої преси й не знає нічого про такі случаї.

Судова саля, в якій відбувається доходження, кожного дня переповнена слухачами, в більшости симпатиками судді Стобса. Сотні людей вистоюють на судових коридорах з браку місця в салі. Коли ранком протискається судя до салі, обступають його люде, стискають руку, висказуючи йому свої симпатії. Він впевняє цікавих, що коли скінчить свої зізнання та виголосить свою оборону, яка потреває щонайменше тиждень, то докаже свою правильність та що правда й побіда мусить бути по його стороні.

Ще Одна Конференція

Новообраний президент Злучених Держав, Френклин Рузвелт в порозумінню з теперішним президентом Гувером, робить заходи скликати до Вашінгтону конференцію в справі полагодження воєнних довгів. На конференції малаби репрезентувати Велику Британію премієр МекДоналд.

Покищо ні Рузвелт ні Гувер не мають певних плянів, в який спосіб ту справу з довгами можна полагодити. Панують тільки здогади, що Америка може погодитися зредукувати довги о 75 до 90 процент.

Ллойд Джордж Став Радикалом

Старий Ллойд Джордж, довголітній провідник ліберальної партії в Англії та бувший премієр Англії підчас світової війни, обходив 17-го, ц.м. свої 70-літні роковини. День перед роковинами висказав свої погляди на теперішну світову ситуацію як слідує:

"На протязі цілого свойого життя, бачив я в світі ріжні клопоти, але ще ніколи не бачив світа в такій пропасти, як саме тепер. До цего грізного положення долучається ще й те, що всякі дотеперішні надійні предсказання були фальшиві. Я переконаний, що світ не зможе вилізти з цеї калюжі, доки основно не змінить своєї передвоєнної фінансової та індустріяльної системи, бо невеликі реформи зовсім нічого не поможуть".

Ллойд Джордж рівнож [illegible] лібералізм, який не має жадних конкретних плянів на будучність, заявляючи, що на вступі осьмої десятки літ він стає незалежним радикалом.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Український дво-тижневик, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.
Видає Спілка "Фармерського Голосу" кождого 10-го і 25-го дня в місяці, під числом 10336—96-та вулиця, в Едмонтоні, Алберта.
ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель, Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.
Передплата виносить на рік $1.00, на півріку 50 центів, на чверть року 25ц.
ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.
Редакція за оголошення не відповідає.

The Farmers' Voice
Semi-monthly paper, devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers.
Published on the 10th and 25th day of each month by
THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO.
10336—96th Street, Edmonton, Alberta.
JOHN SOLLANYCH, Manager, THOS. TOMASHAVSKY, Editor.
Subscription Rates: $1.00 yearly; 50c half-yearly; 25c quarterly.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
Telephone: 21471.
Address: THE FARMERS' VOICE 10336—96th Street Edmonton, Alberta

Безконечні Конференції без Наслідків

Кілько то вже в Канаді на протязі послідних трьох літ відбулося ріжних конференцій між премієрами провінцій та премієром домінії п. Беннетом, годі перечислити. Конференції за конференціями прямо не сходять з порядку дня. Конферують з собою премієри й міністри степових провінцій то у Вінніпегу, то в Ріджайні, то в Едмонтоні, то опісля на переміну всі провінціональні премієри з кількома своїми міністрами ідуть до Оттави і там конферують з паном Беннетом і його міністрами, то знова пан Беннет приїде до котрогось столичного міста в західних провінціях на конференцію, поговорять, ну і не без того, щоби й не побенкетували і розїзжаються. Перед конференціями, на кілька тижнів, преса широко розписується про ті конференції, привязує до них велику вагу, що можляв, від тої конференції буде багато залежати на розвязанню деяких проблем, як полагодження справи з безробіттям, полагодження справи щодо бонусу на пшениці, створення в Канаді "Гвіт Борду", усталення ціни на фармерські продукти, полагодження справ відносно кредиторів і довжників, асекурація від безробіття, реформа банкової системи і проче і проче. Публика читає, насолоджується надіями, що от-от конференція вирішить деякі важливі справи, з запертим духом вижидає результатів з кожної конференції, аж тут вам вже і конференція відбулася, а в пресі кількома рядками згадається про те, що вона відбулася, та що мала "добрий успіх" !... амінь. На запити репортерів ріжні премієри й міністри відповідають, що результатів з конференції покищо до публичного відома подати не можливо, бо "якісь там справи ще не викінчені", або що будуть вони проголошені в свойому часі людьми, яким припоручено ту справу для преси зреферувати і знов ... амінь! Буває й таке, що ще учасники з одної конференції не вернули домів, як преса вже проголошує нову конференцію, а з нею вже нові надії на розвязку тих чи інших справ, підносить її важливість, будить в публиці новий оптимізм, але на ділі ті конференції це балачки без кінця і без міри, на які фармері починають дивитися з певним недовірям і не без причини, бо з тих конференцій не бачуть ніяких вислідів на поліпшення.

Саме на протязі одного місяця відбулося дві конференції, а то в половині грудня, м.р. конференція урядів трьох степових провінцій—Алберти, Саскачевану і Манітоби у Вінніпегу, а от на днях покінчилася т. зв. інтерпровінціональна конференція в Оттаві. На вінніпегській конференції вирішили премієри і їхні міністри справу, яку могло кожне правительство вирішити в своїй провінції й без конференції. Маємо тут на думці питання щодо розложення таксів, які полагоджено в той спосіб, що муніципали не малиби продавати задовжених за такси фармів через шість літ. Таку справу могло албертійське правительство предложити перед парлямент і вирішити в себе вдома й без галасливої конференції та получених з нею коштів, які йдуть на рахунок адміністраційних видатків. Бо очевидно, конференції не є жадним законодатним тілом і їхні вислідки сяк чи так, мусять бути затверджені кожною леґіслятурою з осібна. Колиж поодинокі правительства мусять над справами, які можуть полагоджувати в своїх законодатних тілах, склинатися вічно на конференції, то заходить питання: нащо істнують парляменти в провінціях, пощо вибираємо послів, коли для всяких справ треба ріжним премієрам зїзджатися на вічні конференції?

Оттавська конференція, яку скликав сам п. Беннет, щоби на ній вирішити з представниками всіх провінцій справу асекурації від безробіття, за чотири дні своїх нарад, не принесла жадних наслідків. Головним завданням домінії було перевести деякі конституційні зміни, які дозволялиб на введення в життя такої асекурації і хоч більшість провінцій заявилися за ревізією конституції, то дві найбільші провінції в Канаді, які своєю чисельною репрезентацією майже домінують канадійську політику—Квебек і Онтеріо, такій зміні спротивилися. Значиться, головної цілі, в якій скликалася згадана конференція, досі не осягнено і лишається питанням, чи взагалі справа з асекурацією від безробіття буде вирішена за життя теперішнього федерального парляменту, в якому перевагу становлять консервати, репрезентанти пануючої кляси.

Виходить, що хоч головою в камінь, з хоч каменем в голову, то камінь каменем, а голова з гудзом. Поки в ріжних провінціях та в домінії будуть засідати репрезентанти пануючої кляси, доти ні фармерам, ні робітникам нема чого від них сподіватися. Всякі конференції будуть лише бульбою з мила!

Незавидна Радість Банкротів

Коли келгарські доповняючі вибори, що відбулися минулого тижня, для робітничо-фармерської справи не зробили нічого більше, як розкрили політичні крутійства старих політичних партій, то вже й так зробили багато.

В доповняючих виборах, спричинених наслідком покликання до Оттави бувшого консервативного посла МекГіліса, не відважилися ні консервати, ні ліберали ставити офіціяльного кандидата, не з інших причин, як з боязни, що вибори могли таких кандидатів здорово копнути, що рівналосьб завданя смертельного удару так консерватам, як і лібералам. Не треба забувати, що консервати наглядно добачують, як політика пана Беннета припхає ту партію над беріг пропасти і що кандидат іменований офіціяльно консервативною партією, не побачивби в едмонтонському парляменті посольського крісла під собою, як не побачити йому свойого уха. Бачили це і ліберали, які хоч покищо ще офіціяльно коаліційного подружжя з консерватами не заключили, то всеж таки майбутню коаліцію рішили провірити з нагоди згаданих виборів. Вони не такі сліпі, щоби не добачували настрою людей, який для них не ворожить великої політичної будучности. З'анульовання могутньої колись ліберальної партії в Англії до політичного зера, являється неписаним предсказанням їхньої неминучої судьби.

Обєднання робітників і фармерів в Кооперативну Господарську Федерацію з ясно означеними стремліннями змінити капіталістичну систему на систему кооперативного господарського добробуту, затрівожило стовпів сьогоднішньої системи і вони для продовження теперішнього ладу готові забути на свої партійні ріжниці, які впрочім ріжнили їх тільки в назві, і стати рамом на ратунок догибаючого ладу.

Щоби спробувати спільних сил, виставили кандидатуру Нормана Гіндслея, ряного консервата, але задля заблахмансння очей виборців, надали йому марку народнього кандидата, який заступатиме всіх, якого нібито не буде звязувати жадна партія і т. п. Не забули також політичні банкроти своїх випробуваних виборчих махінацій попідставляти ріжних иньших незалежників для розбиття голосів і коли цим старим політичним банкротам вдалося вибрати того "народнього" кандидата, то тільки завдяки якраз тим виборчим трикам в розбиванню голосів. Бо коли взяти на увагу, що "народний" кандидат Гіндслей дістав 10,520 одинок, Амелія Торнер 8,619 одинок, а на прочих "незалежників" включно з комуністом, впало майже чотири тисячі голосів, то без сумніву більша половина тих чотирьох тисяч голосів булаб впала на Амелію Торнер, кандидатку Кооперативної Господарської Федерації, що запевнювало її вибір.

І коли консервати і ліберали тріюмфують з приводу побіди, то Кооперативна Госп. Федерація тимбільше має причину тріюмфувати, бо проти кандидатури панни Торнер ставали ліберали і консервати одним блоком і виграли вибори заледво 1,800 голосами більшости.

Моральна побіда в цих виборах остала по стороні Кооперативної Господарської Федерації, бо поширення науки про необхідність зміни сьогоднішної капіталістичної системи, та поширення цеї ідеї, що знайшла собі близько 10,000 нових борців проти капіталістичної системи, це здобуток більший за посольське крісло. Це побіда моральна, яка більше трівожить стовпів капіталістичної системи чим радість з посольського крісла в едмонтонськім парляменті, яке приходилося здобувати крутими коаліційними маневрами під маскою "Піпелс Парти", якою прикрилися політичні банкроти, встидаючися своєї власної партійної назви і приналежности.

Такої радости політичних банкротів зівсім не завидуємо...

Коротка Історія Людського Поступу

500,000 Літ Перед Христом

Я є чоловік. Я ходжу нагий. Моя одинока зброя, це мої зуби. Я сплю на деревах, щоб бути безпечним перед звірюками.

Мої руки, це одинокий засіб продукції. Своїми руками я зриваю оріхи, ягоди, та відграбую корінці.

Руками, голими руками, лапаю я в воді тварини, які повзаються на дні і які находяться в шкаралупах. Я розкушую ті шкаралупи своїми сильними зубами.

Коли земля затвердне і я ходжу по замерзлій воді зі своєю парою і молодими, ми з часта змерзаємо і примираємо з голоду. Але вогнева галка над нами (сонце) пригріє, я і моя пара радуємося, гуляємо з утіхи, бо наші шлунки повні оріхів та ягід, наші маленькі веселі, бо мають що їсти. Тяжко часами зносити голод, але якось переживається все.

20,000 Літ Перед Христом

Я є чоловік. Я роблю лук, я роблю камінну сокиру, кістяний ніж, я полюю на звірюк, які колись полювали на мій рід. Я вбиваю їх з лука, стягаю з них своїм ножем шкіру. З неї моя пара нитками з кишок добутих зі звіря, вишиває мені кістяною голкою теплу шубу.

Деякі звірюки ще нападають на мене, але тільки тоді, коли огнена галка світить на небі, коли я можу бачити їх і скриватися. Вони не полюють на мене, коли темно. Вони бояться вогню, який я витворюю з дерева, шуруючи патик до патика. Ха, ха, ха. Великі дикуни бояться того, з чого я маю користь, чим я можу грітися, коли землю накриє сніг. Вони бояться цего вогню, при помочи якого я можу печи з них мясо і з птахів, яких я вбиваю з лука, що для мене є дуже смачним і задоволяючим. Вони бояться вогню, який став мені в пригоді і дав можливість жити на землі, в печерах, замість драпатися на дерева.

Я чуюся добре сидячи в печері при вогні з моєю парою і молоденькими, тоді, коли на дворі свище зимний вітер і від зимна звірюки виють.

Я дуже добре чуюся, що можу спати на кожах здертих зі звірини, яку вбиваю з лука, або камінною сокирою. Я залюбки випікаю на костях зі звірини ріжні рисунки сидячи вечерами при світлі з вогню дерев. Я икрашую камінні стіни своєї печери малюнками з жовтої і червоної глини. Мені наскрізь добре.

1532 р. По Христі

Я є чоловік. Я є паном землі. Я є великим мисливцем, перед котрим тремтить вся звіряча тварина. Звірі землі, птахи повітря, риба в глубокій воді — це моя пожива. Коні і воли везуть, слоні і верблюди переносять мої тягарі. Я вбираюся в шати з вовни овець, які освоїв для своєї користи, я годую свої молоденькі на молоці від корів. Я приоздоблюю себе пірям з птахів і кожухами зі звірів.

Я є чоловіком, що побудував великі пирамиди, що збудував божниці Греції і Риму, що здвигнув до неба сягаючі вежі на катедрах. Я є чоловік, що прикрасив їх нутро гарно вирізбленим каменем та малюнками. Я зробив так, що земля видає сотні бохонців з засіяного зерна. Я заставив потоки з водою молоти зерно, різати дрова. Я вимурував камінним дороги, по яких можу зайти в найдальші закутини землі. Я відкрив навігацію й маю до своїх услуг кораблі, які перевозять найдорощі річи з Індії, шовк з Китаю, золото з Америки, невільників з Африки. Я розвинув найкращу штуку, діставати щось за ніщо, я придумав торговлю. Воно виглядає трохи погано для чоловіка платити багато, а отримати мало, однак беручи на загал, це світ, в якому варт жити.

1929 р. По Христі

Я є чоловік. Я є укоронована слава світа. Я запряг вогонь і електрику до своїх услуг. Я побідив віддаль, я запряг воду і воздух, щоб служили мені. Я потраплю летіти швидче чим найскорший птах, я потраплю плисти швидче чим найскорша риба. Я потраплю бігти скорше чим найсильніший вітер. Я, за потисненням гузика, можу обертати тисячі коліс на тисячі миль віддалі. Я погнувши лівер, можу тягнути більшу вагу, чим всі коні, воли, осли і слоні могли потягнути в Александрівській армії. Я говорю, а мій голос чути по цілому світі. Всі ті велечезні міста на поверхні й під поверхнею, це мій витвір, винаходи мойого розуму, служать до витворення незлічимого багацтва. Скоро ці подивугідні досягнення звільнять чоловіка від утяжливої праці.

Поступ? Розуміється!

1932 р. По Христі

Я є чоловік. Прошу не дивитися на мене згірдливо тому, що я обдертий. Я все таки є укоронованою славою світа. Воно правда, що пальці моїх ніг на верха, що свічу голими ліктями, що моє тіло зісхлося. Та я все таки мимо цего, є чоловіком, або бути більш точним — робітником. Я є тим, чоловіком, що створив все те, про що згадується в повищих уступах. Це я є тим чоловіком, що зробив все починаючи від лука й кістяної голки аж до найновіщого радія і аероплану. Правду кажучи, колиб не я, ми ще сиділи до сьогодня на верхах дерев замість стояти на бредлайні.

Що більше, положення в якому я находжуся тепер, це завдяки розвинення інтелектуальности. Чи можете уявити собі звірину, якб здихала з голоду тому, що надбала забагато пашні, спалаби на морозі маючи забагато виритих в землі криївок. Нічого подібного! Навіть осел не допуститься голодувати, сто вчи по коліна в сіні. Лише чоловік може допуститися до того, що надбавши всього забагато, потраплять ходити голоден і обдертий. Тільки чоловік, що своєю геніяльністю потрапила віднайти і удосконалити до найвисшости засоби продукції — машини, може примирати з голоду тоді, як шпіхлірі наповнені вщерть хлібом, може ходити обідраний, коли магазини переповнені вщерть убраннями.

Однак, всі ці терпіння, це болі поступу, які збільшаються з розвоєм поступу. Що більше, не забуваймо, заледви марних 150 літ минає від часу, як Ватт віднайшов силу пари, а подивімся, що за той короткий час дожила нас дістесь. Ці терпіння, ці сльози, це біль при народженню нового ладу, який має змести злидні чоловіка.

Чи Капіталістична Цивілізація Над Упадком?

Чи теперішна світова депресія пре до остаточного упадку капіталістичної системи? Коли ця депресія не є надщербленням теперішної системи, то чи маємо підставу припускати, що ця система може тревати неозначений час, з надією на дальшу економічну експансію, як в минувшині. Це питання, які сьогодня ставлять собі люде й на які цікаві мати відповідь. Воно виглядає, що від точної відповіди залежить розвязка теперішної проблеми.

Єсли економічний хаос, який бачимо на кожному боці, є початком упадку капіталістичної системи, ми повинні прочищувати поле й плянувати нову систему, яка має наступити, ще за ким не прийшло до цілковитої руїни, коли реорганізація буде тящою, що потягне за собою великі і грізні наслідки та серіозну втрату людського життя.

Сьогодня не можна закривати очей на факт, що правительства капіталістичних держав ані не приготовляються до нового суспільного ладу, ані не роблять найменших заходів, ні плянів запобігти хаосові або знайти дорогу виходу з положення, в якому світ найшовся. Від чого не починалиб поправу, то все одно стрічалибся з неудачею. Все одно до гнилої доши кй нової не прибити. Прямо цвях не вдержиться. Найбільше, що правительства капіталістичних держав роблять, то стараються не допустити до дальшого гниття системи, вірять, що вдасться ще привернути нормальну активність капіталізму, але це очевидно самодурство.

Воно стає дивним, коли бачимо ті чудові досягнення науки, яка виносажила нинішний світ колосальними здобутками життєвих середників, коли людство моглоб мати всі вигоди, а не має тільки тому, що коли приходиться до розподілу того добра й тих вигод, які осягнула наука, науку про розподіл нехтується. Капіталістичний світ сьогодня подібний до корабля на морі, якого капітан і залога чекають спричиняючого вітру, щоби пригнав корабель до пристані, коли машини і паливо є апоготові і чекають щоби ними послужитися.

Виглядає, що одиноким виходом з цего хаосу і застою капіталістичної машини, яка веде до неминучої катастрофи, є зрозуміння капіталістичної структури. Коли і як вона почалася? Які обставини та чинники потрібні до її правильної функції? Чи ці чинники є такими самими, як були тоді, коли капіталістична експансія була в свойому розцвіті?

Над відповідю на повищі питання можна забрати більше часу, можна дати собі їх і в певних скороченнях.

Коли і де мав капіталізм свої початки? В короткім можна сказати, що мав він свої початки у Великій Британії около 1776 р. Розуміється, що капітал і інвестиція капіталу була і до того часу, але цей капітал звужувався тільки до самої торговлі, та над цим тепер дискусії не розводимо.

В 1776 р. скотляндський інжінир, Джім Ватс так удосконалив парову машину, що з її удосконаленням почалася доба розвою капіталістичної системи. До того часу вся продукція чи то фабрична чи рільнича творилася тільки при помочі ручних знарядів. Інтересно подивитися і уявити собі світ заледви 157 літ тому взад і порівнати з теперішним. Світ в 1776 р. був без машинерії, світ в якому все кий витвір продукції життєвих середників в щоденному запотребуванню людства творено при помочи людської сили (за виїмком вживання коней чи волів). Світ без желізниці, без парових кораблів, світ без гігантних і складних машин, які маємо нині при всякій мануфактурі. Це був світ, без рільничої машинерії. Вся рільнича машинерія того часу, це був плуг та борона і то в малім ужитку. Ще далеко опісля послугувалися рільники при управі ріллі такими примітивними знарядами, як сапа та рискаль, збіжжа сіяли сівою, тобто руками з приряджeного мішка до сіяння, скородили дерев'яними граблями. Збирали збіжжа серпом, а молотили його ціпом. Навіть муку мелено на жорнах. Вже за нашої памяти знаємо про кінні кирати, яких уживали тільки багатші селяне та фільварки. Багато з нас памятають ще млини вітрові. До приходу парової машини не було, як це тепер маємо, великої електричної сили, не було телеграфу, телефонів, автомобілів, моторових троків. Все це вже винаходи послідного піввстоліття. Давніще, можна сміло сказати, 95% людства робило життя з управи ріллі. З огляду на дуже ограничені засоби транспортаційні, життєвий рівень був залежний від місцевих обставин, від видатности землі та клімату.

З приходом на світ парової сили, сто пятьдесять літ тому, наступила індустріяльна революція — зміна в методах продукції. В такому короткому часі — сто пятьдесять сім літ, наступили зміни, не знані доти в цілій історії світа. Парова сила, а опісля електрична, довели до великих змін не тільки процес в продукції, але й взагалі відносини народів до себе. Це вже часи, коли поодинокі народи, які досі були ізольовані самі в собі, стали близькими сусідами з собою, коли економічні відносини ставали для всіх однаковими й почали одні від других залежати. Це булоб коротко відповідю на питання, як і коли теперішня суспільна система почалася.

Якіж обставини й чинники були конечними до правильного функціонування капіталізму? Капіталізм, будучи системою, в якій все що продукується, продукується для продажі, мусить, з конечности мати ринок збуту і покупців. Інакше функціонувати він не може. Колиб ми запитали пересічного мужа довіря, чи бизнесмена якоїнебудь країни, що є найбільш потрібне для розвитку і поступу країни, то без сумніву, відповідять, що — ринок збуту. Ринки збуту є конечністю для істнування капіталістичної системи.

Такі ринки було легко находити в минувшині, коли ще не всі краї розвинули свою індустрію. Англія, колиска фабричних товарів, находила збут в інших країнах доти, доки ті самі краї не розвинулися індустріяльно, доти доки вони не стали між собою конкурувати.

Капіталізм, як система оперта на продукції товарів для продажі є системою продукції для зиску. Ті зиски повстають наслідком творення надвижки товарів, за яку працюючі не дістають стільки платні, щоби мали спромогу ту надвижку купувати. Це спричиняється до безробіття й упадку купної сили. Тому маємо сьогодня накопичені магазини всяким добром, яке хоч працюючі люде й хотілиб покупати, не можуть з браку тої купної сили. Без приверненя ринку збуту, капіталізм функціонувати не годен. Його додушує надпродукція, якої він не в силі збути.

Коли по дуже пильному проаналізуванню зрозуміємо, що ця система далі продовжуватися не може, зрозуміємо, що вона над провалом, ми не повинні тратити часу над зреорганізуванням нашого економічного життя на засадах продукції середників життя для вжитку, а не для зиску.

Організуймося, щоби пристішити зміну капіталістичної системи на систему громадського добробуту.

Близько три міліони долярів місячно коштує домінію Канади удержання безробітних. Це не включає грошей видаваних на безробітних провінціями і муніципалами.

Кожний Новий Передплатник Для "Фармерського Голосу" це Новий Борець за Кращий Лад!

Мета і Методи Кооперативного Руху

В організації споживачів є захована суспільна мораль, що є може визначніща, як з початку думають. Хоча споживачі організуються у взаїмному інтересі, то ці інтереси є далеко загальніщі і трівкі, чим обмежені і часові. Споживчі маси є заінтересовані в загальному добробуті людства, бо вони є власне тим людством. Можна обсервувати, як нераз вони в більшій мірі, як другі суспільні організації, жертвують хвилеві вигоди ради майбутнього матеріяльного добробуту. Досвід показав, що організації споживачів підпирають інші установи, якщо вони працюють для згоди і публичного добра. Таке становище стоїть у різкій суперечности з методами організованих капіталістів та з організаціями робітників. Ці обі кляси мають на оці їхні власні обмежені інтереси, хочби навіть зі шкодою загалу. Так мається річ не тому, що зорганізовані споживачі є щось іншого, як другі смертні, тільки тому, що їх погляд дальше сягає. Вони обіймають ціле людство та всі людські інтереси.

Приватні підприємства можуть до певної міри впливати на попит споживачів, але публика все таки не є воском, який можна вигнітати, як хочеться. Якщо народ рішивби вести тільки вегетаріянське життя, то мясний трест та разом з ним організації робітників цього тресту не малиб рації існування. **Споживачеві належиться останнє слово.** Тоді як нарід рішив, що нафтова лямпа краща від свічки — вмерла свічкова індустрія; Коли він дав перевагу газові та електриці, став підупадати інтерес з лямпами. Коли люде найдуть спосіб добування енергії й тепла зі сонця і з вітру й погоди або з води, з тим моментом вугіль зі своїм димом, брудом перестане бути господарським чинником і союзи гірників втратять рацію свойого існування. Але організація споживачів є вічна і спочиває на первісній основі.

Для зорганізованих споживачів не має хитань і бріз, котрі випливають з технічних поліпшень і поступу. Споживачі будуть кінець кінців рішати, який ужиток робити з землі. Вони є натуральною зверхністю.

Якаб недоля не падала на люд, перший удар трапляє споживачів. Непокої й конфлікти, що від них кишить днесь в цілому світі, випливають в широкому розумінню з тих заводів, яких вживають панове від інтересів і державні органи, що є їхніми агентами, в тій цілі, щоби здавити природне стремління споживачів до керування своїми власними справами. Митні тарифи, армії й фльоти це є ті штучні, урядами побудовані барієри, що спиняють людей в їхньому змаганню до кооперативної співпраці для власної користи.

Є чимало способів випробування життєспособности кооперативного принціпу. Перша і найприродніща проба це є протиставлення кооперативного володіння і приватного властництва підприємств для одержування зиску.

В кооперативі посідачами є споживачі і установу ведеться в цілости для них. Їхніми грішми її покликано до життя і всі користи з неї належать їм. Покупці, що є власниками заведення, стежуть пильно над його розвитком; ім належить теж гордість з посідання. Ціле підприємство працює після їх волі. Там, де власники й покупці є одні й ті самі особи, підприємство упрощується до найдальших меж. Підприємство тоді перестає бути "підприємством", воно стає роздільнею товарів, виробництвом дібр, або іншою діяльністю з метою служення суспільству. Воно має простий круг родини, дім і город, в якому готовлено поживу і одяг для родини — на ширший соціяльний організм. Коли кооперативний склеп не рентується, або йому грозить небезпека, то його долею турбується зорганізована маса, що тільки дбає про його охорону і ратунок. Власники й учасники є готові понести жертви в його інтересі.

Якжеж інакше виглядає справа з приватним інтересі, обчисленім на зиск! Його власники не є його клієнтами. Підприємство ведеться лише в інтересі власника або компанії (спілки). Одиниця стоїть в воєнному поготівлі проти інших; кожний в бажанні здобути трохи гільше користи, як другий. В грі находиться гріш лише власника і тільки власникові належить зиск. Тільки власникові залежить на успіхові інтересу. Гордість з цілого діла належить не тим, що його обслугонують, тільки власникові, що є доставцем товарів.

Кооперативний склеп це є соціяльна одиниця, влаштована більшим числом окремих людей, що мають спільну основну потребу; приватний склеп це є двійне підприємство, поділене між два інтереси, протилежні в основі. Люде не мають жадної причини обманювати себе самих; це хтось інший їх обманює. Люде мають всю причину для того, щоби помагати собі самим; найкраща поміч це та, що походить від себе самого. В кооперативному склепі панове служать панам.

Якщо служення суспільству є ціллю підприємства, тоді діло може вестися з меншим ризиком і з більшою старанністю. Кооператива не піддасе так легко спокусі спекуляції і азарду; підприємство для добування зиску завжди підлягає таким припадкам, бо від того теж залежить його успіх.

Кожний є споживачем. По більшости річи, що продукуються, є призначені для спожиття. Предмети харчування, одягу і домашнього урядження є безпотрібні, якщо їх не вживається. Виїмок становлять ті рідші професії, особливо в области мистецтва і науки, яких вартість полягає у їх виконуванні і можливости вислову — повстає виробництво служить потребам. З тим виїмком кожна річ, що має якусь вартість, створена для того, щоби служити нашому тілу або нашому духові, себто бути спожитою.

Справедливість буде найшвидше здійснена в такій організації, котра зближається найбільше до того стану, бо кожна одиниця є в рівній мірі продуцентом, як і консументом. Хто більше продукує, як спотребовує, є визискуваний рівно на що ріжницю; хто-ж більше спотребовує, як сам продукує, є паразитом рівно на квоту цього визиску. Якраз за усуненням цього визиску і цього паразитарства й бореться кооперація.

Треба завести гармонію між тим, що людина дає, і тим, що вона спотребовує. Це є остаточна мета кооперації. Ідеалом кооперативної демократії є, щоби працюючий знайшов в кооперативі підпору для того, щоби міг давати найкращу працю, продукувати найкращі товари. Основою його матеріяльного буття є його заробіток. Річи, які він зготовляє, не продаються на ринку для зиску. Вони належать кооперативі, для котрої він працює і якої він є рівноправним членом. Члени кооперативи, що вживають тих виробів, платять за них ту ціну, що вони коштують. Праця при таких умовах є дійсно суспільною службою. Працівник одержує повну квоту вартости, яку витворює, з відтягненням того, що жертвується на суспільні і загальні цілі, до яких він причиняється. Суспільна служба, яку людина повнить, дає їй позицію в кооперативній демократії.

Модерне капіталістичне підприємство піднесло посідання навіть вище інтересів людини. Судівництво більшости держав охороняє права посідання навіть ревніще, як права людини. Посіданням можна купити права і безправство.

Приходить кооперація, щоби потиснути на признання людських цінностей. Обі засади, що їх видвигла кооперація: "продукція і господія для потреб" та "один голос для кожного члена" — спираються на узнані вищости прав людини над правами посідача. В суті річи наростаючий саме тепер світовий конфлікт є мало що меньший, як конфлікт між тими двома інтересами. Виробництво й розподіл для потреб замість для зиску — ось принціп, що тепер бореться за своє признання в господарському світі. Якщо він візьме перевагу, тоді над людством не буде вже більше царювати управілеєне баришівництво.

Засада: "тільки один голос і не більше для кожного члена і уділовця" є суттєва для підпорядкування посідання під людскість. Це є старий з природою згідний звичай. Кооперація є на дорозі до того, щоби привернути йому його давнішу повагу.

Кооператива не дбає спеціяльно про те, щоби стати полем для льокати капіталів. Член складає в кооперативі гріш для означеної корисної цілі. Це є позичка. Не є це спосіб добування відсотків в капіталістичному розумінню. Там немає вигляду на спекулятивні дивіденди, немає супердивіденд ані екстрадивіденд, так милих і бажаних тим, що вкладають капітал у зискоробне підприємство. Нема там також вигляду на приріст вартости уділів, бо в кооперативі число уділовців і уділів є необмежене. Вони продаються і купуються аl pari. В кооперативі радіють вигодами, що їх мають при закупнах, а не користями з льокати грошей. Місце організації перейшла з грошедавця на споживача. Роля даючого гріш зводиться до ролі позичкодавця. Його гріш йому звертають, як лиш резервові фонди і надвишки скріпляться або коли він виступить з кооперативи.

Що торкається відсоткової міри, яку уділюється за капітал, то є тенденція удержувати її в одностайній висоті і на мінімальній межі, так щоби не проявилося спекулятивне стремління до вкладів. Кооперація трактує капітал так, як капітал працю; вона його винаймає за найде-

(Докінчення на стороні 4-ій)

Друкарня Івана Солянича
ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.
У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.
Товариства, Секретарі Шкільні та Муніціпальні, Міські Управи і Бизнесмени повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.
СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС
Alberta Printing Co.
10336 - 96th Street, Edmonton, Alta.

Дописи

ПОДІЛЯЄ ДУМКУ П. ФЕДУНА

Я перечитав допис п. В. П. Федуна в "Ф. Г.", з якою в повні годжуся. Вона дуже на часі і дає нам фармерам дуже багато до думання. Бо справді, ми багато чуємо тепер від послів та міністрів, що вони безрадні і нічого нам не можуть в теперішній кризі помогти, але фармері, яких кріза так болюче діткнула, коли зійдуться де разом, таки поважно задумуються над тим, чи дійсно правительство вже таке безрадне, чи тільки не має відваги стати в обороні фармерських інтересів. Аджеж перед виборами, казали нам кандидати, що будучи вибраними, вони будуть заступати там наші інтереси, та ще й радили, що коли нам що треба буде, то тільки до них удатися, а вони подбають, щоби в парляменті нас гідно репрезентувати. Ми, фармері, організувалися в льокалі, платили свої вкладки, їздили помагати кандидатам, а тепер тільки чуємо, що ні посли, ні міністри включно з премієром для нас нічого не можуть зробити. Моя фармерська голова думає, що фармерське правительство таки моглоби більше помогти фармерам, як схотілоб. А воно повинно трохи більше звертати уваги на фармерів, якщо хоче ще дістати фармерські голоси. Не повинно фармерське правительство прижмурювати очей на тяжкий стан в якому находиться фармерство, бо навіть і прижмуреним оком могло бачити сумні картини минувшої осени, коли фармерські діти від 8 до 12 літ в віці, мусили помагати батькам при жнивах, коли в тому самому часі сотні безробітних їхали фрейтами в погоні за працею. Фармері не могли позволити собі на приняття до роботи помічників, хочби й за дуже малим винагородженням, бо щадити аби було з чим зиму пережити, та ті осьмі проценти платити, від яких фармер в цей тяжкий час не має захисту.

Нам кажуть платити довги, проценти, такси, але де на те все взяти грошей, на це ради не находить ніхто. Воно добре покликатися на закони, та леґалізовані права, що довги треба платити і хто не хотівби їх платити, як булоб звідки?! Добре говорити, що компанії не можуть тратити своїх грошей, але треба й видіти, скільки фармері потратили і тратять наслідком упадку цін на продуктах. Треба видіти й це, що більшість фармерів живе сьогодня в злиднях і в журбі. Невжеж компанії та банки, більш вартні для краю, чим фармер, без праці котрого світ не годен обійтися? А правду кажучи, вони депресії не відчувають, їх дивіденди не всихаються. Вони покликаються на закони, що їхні гроші повинні бути їм звернені і проценти виплачені. А хибаж ми фармері не маємо права домагатися, щоби закони були поправлені так, щоби і нас захищали! Правительство повинно ухвалити такий закон, щоби фармерів не ліцитувати і не посилати їх на реліф. Проценти також повинні бути знижені, щоб не витискали з фармера останню краплю крови тепер, коли продукти фармерські приходиться давати за півдармо. Як фармер купив фарму за пять тисяч долярів і вплатив на ню вже яких три тисячі долярів, то він не повиненби стратити своїх грошей. А теперішне право таке, що може стратити і гроші, які дав, та ще й мусить платити кошта. Чи закон має боронити тільки упривілейованих, а фармер має бути зданий на ласку і неласку моргеджових компаній і банків?

Є багато законів, які правительство повинно поправити в більшу користь фармерів, але нам фармерам треба тими справами інтересуватися, треба вимогти від послів, щоби вони постояли за поправленням законів в нашу користь.

Саме тепер наближається сесія провінціонального парляменту і не від річі булоб звернути увагу нашим послам, щоб вони на надходячій сесії не забули, що фармері будуть пильно слідити їхню діяльність.

Добре булоби, щоби наші посли устроювали в своїх округах бодай що другої суботи посольські віча, на яких інформувалиби фармерів про діяльність в парляменті, були з фармерами в близшому контакті, а то й менше булоб нарікання.

М. Евстафієвич.

ЗАВАЛЄ, АЛТА.

ВІСТИ З МОНДЕР

Дня 5-го січня, вечером, відбувся в салі Народного Дому ліберальний мітінг, скликаний тутешніми лібералами, на котрий запросили провідника партії п. Гавсона та ліберального посла п. Джіру. Завдяки теплій погоді, та в виду того, що тепер люде більше інтересуються всякими публичними мітінгами, саля була переповнена так місцевими людьми, як і доокличними фармерами.

На естраді засіли, як почесні гості, майже самі адвокати; одні, що вже є послами і хотілиби бути міністрами, другі, які що йно мріють бути послами. Усі по черзі говорили до фармерів про теперішне фармерське положення, про депресію, і всі кінчили свої промови пророцтвами, що в слідуючих виборах ліберальна партія прийде в Алберті до влади, обіцюючи поправлення фармерської долі, та прирікаючи, що ніколи не забудуть фармерів (розуміється перед виборами), так, як забули за них теперішні фармерські посли (рація). Спитали також, кілько є тепер з Ю.Ф.А. послів дійсними фармерами, однак забули сказати, кілько буде в ліберальному правительстві (як би так вийшло), фармерів, а кілько адвокатів, бож звісно, що ліберальна партія досі домінована адвокатами.

Не забули ліберали здорово переїхатися по К.Г.Ф. (Кооперативна Господарська Федерація), кажучи, що таке "подружжя" фармерів з робітниками не є практичне. Не сказав тільки лідер, що й він трохи посватався з комуністами, які також поборюють "Сі Сі Еф" і навіть підиявся їх боронити в надходячім процесі.

*

Наш шкільний річний мітінг відбувся в суботу, 14-го січня. Фінансовий стан школи, предложений тростісами, показує, що наш шкільний дистрикт находиться в досить критичному фінансовому стані. Причини мабуть ті, що учителям досі платні багато не знижувано, а податків мало вплачено. Серед багато податковців панує думка, що деякі тростіси за довго займають свої уряди, а також за довго одні й ті самі учителі на посадах, яких тростіси через довге знакомство не хотять наражувати проти себе. Також панує невдоволення з того приводу, що багато є таких податковців, яких сини і дочки находяться на учительських посадах, і вони стоять проти обниження платні, проти чого друга часть податковців чується невдоволеною. Так було й на згаданому мітінгу, на якому кромі резолюції, щоби тростіси скликали десь у травні (маю) мітінг в справі обговорення зниження учителям платні, більше нічого для поправлення стану шкільного дистрикту не зроблено. А можна було ухвалити резолюцію до парляменту, щоби на слідуючій сесії зробити поправку до шкільного Акту, на підставі якої податковці моглиб в часі депресії зменшити платню, щоби не обтяжувати себе високими податками. Не внесли такої резолюції фармері і заледви чи внесуть й деякі фармерські посли, які самі є учителями і скорше піпруть учителів...

Великою перешкодою у виборі нових тростісів, чи то до Шкільної Ради, чи в муніципалі, являється політика ЛФЄ, яка старається поширити свої впливи у всяких справах, не минаючи ні справ шкільних, ні муніципальних. Тому, що вони стараються вибирати своїх кандидатів, деякі податковці — їх ні противники—щоби не допустити їх до вибору, задержують старих урядників. В сьогорічних шкільних виборах так в Мондер, як і околиці організація ЛФЄ ставила своїх кандидатів всюди, але в результаті таких кандидатів мало де вибрано. На Мондер, де вони чваняться великою силою, не вдалося їм переперти ані одного кандидата. Через таку "політику" тяжко що зробити, бо вони розбивають поступовіші стремління. Більшість з них, це молодики, які покінчили заледво два-чотири грейди публичної школи і мають себе за мудріщих від батьків. Як кажеться: яйце мудріще від курки. Ці члени ЛФЄ це в більшости молодики, які хотіли вчити батьків фармерувати. Вони мріли стати скоро великими багачами, хотячи завстидати батьків, а що того багацтва не осягнули, переходять в комуністичну ЛФЄ, називаючи себе вже дуже свідомими, гейби через вписанися в члени ЛФЄ зараз таки наступає вже свідомість, як зпід землі! Думають, що вже почерез саму приналежність до тої організації вони й громадськими радними можуть бути і кандидатами на послів.

От саме тепер находять муніципальні вибори і їх члени вже висувають своїх кандидатів, без розбору, чи вони відповідні на ті позиції чи ні, аби тільки між фармерами витворювати ворожнечу. Чи це приносить яку користь фармерам, їм байдуже. Мені здається, що краще було би в муніципальних виборах грати менше партійної політики, а більше звертати уваги на справи муніципальні і вибирати на канцлерів таких людей, що працювалиби для добра муніципалу, тобто для громади, а не для партії, та ще й такої, якій диктує третій інтернаціонал. Свої муніципальні справи фармері-податковці через своїх добрих канцлерів можуть повести самі й без посторонної диктатури.

Чим скорше переконаються товариші, що в муніципальній господарці партійна боротьба не практична й шкідлива, тим ліпше буде для муніципалу і для них самих, як податковців.

Хлібороб.

Картка Замовлення
Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" виповніть сю картку і зашліть до Адміністрації
THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street Edmonton, Alberta.
Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:
Імя і назвиско ....
Почта ...., Провінція ....

Причини Економічної Депресії і До Чого Вона Веде

(Продовження).

Коли в сьогоднішніх часах ми є свідками зростаючого безробіття, яке безпосередно виплило вам наслідком удосконаленої машинерії, то так як для одної кляси, кляси посідаючої являється машинерія благословенством, бо дає цій клясі спромогу накопичувати все більше майна, так з другої сторони для працюючої кляси стала машинерія проклоном, бо усуваючи робітників від праці, позбавляє їх заробітку, позбавляє їх всіх життєвих середників.

Колиж одна й та сама річ для одної частини людства являється благословенством, а для другої частини проклоном, то очевидно, всякому мусить бути ясним, що в теперішному суспільному ладі не все в порядку. Маємо по одній боці клясу, що посідає засоби продукції — клясу властителів і клясу, яка хоч виробляє всі середники життєві, не посідає їх. Це кляса продуцентів, будь вони робітники чи фармері. Значиться, в сьогоднішному ладі суспільство є поділене на дві класі. Клясу капіталістів і клясу робітників. Цей поділ на кляси був вже далеко до приходу капіталістичної системи, однак ніколи інтереси одної кляси супроти другої не були так протилежними, як є вони сьогодня, в системі капіталістичній. Головною основою капіталістичної системи є визиск праці і тому все, що сьогодня продукується, тобто життєві середники, продукується для зиску. Тому кляса, що посідає засоби продукції, як: фабрики, копальні, млини, контролює все добро світа.

В нас панує мильне поняття, що капіталом є гроші. В дійсности капіталом є маєток, ці добра випродукувані працею робітників. Гроші є тільки середником для виміни одних товарів за другі, або докладніше кажучи, є засобом розподілу. Скажім для приміру, що на Україні продукується цукор, а в Китаю родиться риж. Українці люблять з рижу робити голубці, але щоби його дістати, треба виміняти, скажім, свій цукор за бажаний риж. Ані китайцям не вигідно булоби переносити на Україну риж, ані українцям до Китаю цукор. Колиб їм приходилося робити таку виміну впрост між собою, то і українцеві відхотілосьби голубців з рижом і китайцеві українського цукру. Їх ділять тисячі миль віддалі і такі безпосередні виміни між ними є фізично неможливі. Але факт є, що на Україну доходить з Китаю риж, а до Китаю довозять з України цукор. Роблять цю обміну краї з собою при помочи гроша, який є мірилом вартости даних товарів. Мірилом вартости якогось товару є скількість праці вложеної в даний продукт. Щоби випродукувати тону цукру, така продукція забирає більше праці, чим випродукування рижу. Треба садити бураки, сапати й підгортати їх, треба збирати з поля, возити в магазини при цукроварнях, в цукроварнях робітники роблять з них цукор. В цукроварнях є до того справлені машини, на які властителі вложили гроші, а які мусять бути відтягнені собі з приходів на цукрові і тому без перечно вартість цукру більша, чим вартість рижу, коло якого треба вложувати менше праці, бо риж тільки сіється, збирається з поля і вимолотивши, стає викінченим продуктом. Тому годі заміняти тону цукру за тону рижу. Обміни одних товарів за другі, роблять між собою ріжні краї імпортами і експортами товарів. Коли якийсь край висилає до другого краю свій продукт, це в торговельному термі ні звемо експортом. Коли той самий край спроваджує з іншого краю товари, це буде імпорт.

Коли Україна імпортувалаби з Китаю мілїон тонів рижу, а до Китаю експортувалаби мілїон тонів цукру, то така виміна, коли була, як кажеться, "голова за голову" будаб непрактичною і покривдженням для тої сторони, якої продукт представляє більше вартости. Тому, що мілїон тонів цукру представляє більшу вартість, чим мілїон тонів рижу, тому ту ріжницю в вартости мусить Китай доплатити грішми, тими виміненими значками, які репрезентують ні чого іншого як товари — продукт людських рук, що і є дійсним капіталом. Сам метал — мідь, золото, срібло чи папірові банкноти, це ніяке майно. Метаєм ні зодягнутися, ні жолудка задоволити.

В теперішній капіталістичній системі пануюча кляса посідає і добро випродукуване працею робітників і гріш і тому контролює все, що людству до життя потрібне. Капіталісти контролюють і індустрію і банки, хоч звісно, що того добра вони не напродукували.

(Далі буде)

Едмонтонська Хроніка

УКРАЇНСЬКІ ПРОГРАМИ НА РАДІО З ЕДМОНТОНУ

З рамени Товариства Розбудови Красших Осель передається з радіо стації CJCA українська програма кожної першої та третьої пятниці в місяці від год. 4.15 до 4.45 по полудні.

Слідуюча програма буде передаватися в пятницю, 3-го лютого, від 4.15 до 4.45 по полудні.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ НА РАДІО

З нагоди Свята Соборности (22-го січня) хор Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні під дірігентурою п. Ю. Гассана, дасть концерт із університетської радіо стації в Едмонтоні (CKUA) в **пятницю, дня 27-го січня, ц. р., в годині 8-мій вечером.**

КОЛЯДА НА РІДНУ ШКОЛУ

Управа Рідної Школи при Інституті ім. М. Грушевського складає щиру подяку тим едмонтонським громадянам, що приняли дітей з "Рідної Школи" з колядою та зложили свої жертви.

Слідуючі громадяне зложили коляду на Рідну Школу при Інституті ім. М. Грушевського в Едмонтоні:—

По $2.00 — Григорій Челядин з Во, Алберта.

По $1.00 — Йоан Ясенчук, Василь Челядин, о. Самець, П. Васильшин, В. Грижак, п-ні Фербей, Др. Говда, п-ні Янішевська, С. Марусяк, С. Романюк, В. Гавриш, Др. Верхомин, І. Лесин, Немео Дейри, Яків Ласівчук, п. Сеник, Павло Мельник, П. Волошинський, Н. Шлачинський, п-ні Янда.

По 50 центів — Петро Мельник, Д. Пронюк, С. Веселовський, Л. Ляхман, Д. Рарагоський, В. Марчишин, В. Слозаренко, С. Невчас, Г. Михайлишин, Ю. Лазарук, бабуня Зварич, п. Рогаченко, Т. Стечишин, А. Солован, п. Маланчук, п-ні Школьна, п-ні Глинка, п. Іваськ, В. Чобитар, п-ні Шевчишин, п. Іванців, п. Галюк, Г. Саїк, А. Батюк, Медико Сервис Стечишин, п-ні Деделюк, п. Скрипник, І. Колодій, п. Шарик, п. Казименко, п. Лупул, Сант Едмонтон Бекери, П. Жмурко, П. Гассан.

По 40 центів — п. Воробець.

По 25 центів — Д. Балка, п. Боднарук, п. Богонос, п-ні Данилюк, А. Мельник, М. Байрак, П. Чабанюк, Гарій, Т. Томашевський.

По 15 центів — п. Журавель, п. Бибаюк.

РАЗОМ $41.95

Заразом складається щиру подяку тим дітям, що ходили з колядою, а тим доказали як дорогою для них є "Рідна Школа".

УПРАВА "РІДНОЇ ШКОЛИ" при Інституті ім. М. Грушевського.

П О Д Я К А

Сердечну подяку складаю панству Марчишиним, п-ні Деделюк, п-ні П. Лупул, п-ні І. Місько, а від Товариства "Взаємна Поміч" п-ні Слюзар, які не не відвідували вчасі моєї недуги. З окрема дякую докторові Верхомину, за його так вміле і совісне лічення мене.

АННА АНДРУСІВ.

МОЛОДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

На днях відкрив в Едмонтоні лікарський офіс Др. **В. С. Невчас**, син звісних едмонтонському українському громадянству, п-ва С. Невчасів, який вже родився в Едмонтоні і покінчив медичні студії на едмонтонському університеті. Диплом доктора дістав молодий лікар в 1931 році, почім практикував через один рік в місцевому шпиталі "Роял Александра", а через останніх шість місяців займав посаду лікаря в державних таборах для безробітних.

За недовгий час своєї лікарської практики др. Невчас вспів відзначитися своєю солідністю та вмінням у виконанню своїх лікарських обовязків і українське громадянство Едмонтону і з провінції вже звертається до нього в повним довірям, як до солідного лікаря-українця.

Др. Невчас приймає пацієнтів у свойому офісі під числом 9520—104 Евню.

УВАГА! — УВАГА!

Старанням "Рідної Школи" з Делтон, відіграється у **вівторок, 31-го січня, ц. р., в салі під числом 10341—96-та вулиця,** гарне представлення під наголовком:

"БЛУДНИЙ СИН"

Проситься всіх українських громадян міста Едмонтону прибути численно на це представлення.

Початок в год. 7.30 вечером.

Вступ за добровільними датками. **Комітет.**

КОНВЕНЦІЯ Ю. Ф. А. ДОМАГАЄТЬСЯ УВІЛЬНЕННЯ ПРОВІДНИКІВ ПОХОДУ

На конвенції Злучених Фармерів Алберти (Ю.Ф.А.) федерального округа Атабаска, яка відбулася в Едмонтоні дня 16. січня, між іншими резолюціями ухвалено також резолюцію з домаганням увільнення провідників голодового походу, які мають стати перед судом 25. ц.м.

Кількох делегатів виявили своє обурення з приводу трактування якого зазнали учасники походу і ці делегати заявили, що провінція зробила помилку, передаючи поліцію під контроль федерального авторітету.

Конвенція висказала своє не довіря до фармерських послів в федеральному парляменті, та уповажнила делегатів на головну конвенцію в Келгарах, апробувати злуку фармерської організації з Коопререйтив Комонвелт Федерейшен (Кооперативна Господарська Федерація).

МЕТА І МЕТОДИ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ

(Продовження зі сторони 3-ої)

шевшу ціну. Капіталістична система обертає працю в слугу капіталу. Кооперативна-ж робить з капіталу слугу праці. У Великій Британії до війни відсоток, що платився уділовцям в кооперації, виносив від пять процент вниз до два і пів процент. (На европейському континенті в споживчих кооперативах переважає засада неплачення ніяких відсотків від уділів). Булоб зовсім зрозуміло і відповідалоб природі кооперації, якщоб не було взагалі ніякого опроцентовання уділів. Сьогодні відсотки платяться, бо капіталістичні підприємства їх платять.

В многих кооперативах не платиться жадних відсотків. В такім разі гріш вже не притягає гроша; тільки діяльність людей, як потребувачів і споживачів, є єдиним способом добування господарських користей з організації.

Кооперація усуває зиск. Ріжниця між коштами завідування і ціною розділу товарів повертається до тих покупців, що її спричинили. Це означає, що продукція і розподіл існують для потреб. Тим способом усунено з кооперативного заведення мотив зиску.

До чого це все провадить? Чого бажають кооператори як утопісти, так практики? Вони стремлять до такого суспільного ладу, при якому власність і посідання людьми не служитимуть їм способом для того, щоби відтягатися від повнення суспільної служби. Ідеальною метою кооперації є кожного притягти до праці, працю возвеличити замість посідання, усунути паразітарного зискороба і визискуваний пролетаріят і тим способом установити не диктатуру пролетаріята — тільки диктатуру людськости.

В коротких словах — кооперація бажає ось яких річей:

1. Мотив служби суспільству поставити на місце зиску;
2. унеможливити великі упривілеєні доходи з рент, відсотків і дивіденд;
3. зробити з кожного працівника;
4. зробити кожного посідачем;
5. відвирати ощадність і почуття відповідальности, що звязані з посіданням;
6. зробити людей сусідами, що працюють спільно для спільного добра;
7. привчити людей до завідування своїми власними заведеннями у власному інтересі;
8. завести взаємну поміч на місце конкуренції й ворожнечі;
9. привернути людству назад давно ним втрачену власть над постачанням засобів харчування і інших життєвих потреб.

Кооперація це є радикальний рух. Хто бажає задержання на далі нинішних господарських і суспільних відносин, той нехай не приступає до кооперативного руху.

Коли якийсь рух стає старшим і закріпиться в собі самому, він склоняється до того, щоби стати консервативним. Однак ані старість ані успіхи, як зі всього видно, не відбирають кооперативному рухові його радикального в самій основі характеру. Статистики, звідомлення управ і керовництв великих кооперативних гуртівень та інших торговельних відділів нераз проявляють консервативний тон, коли рух поширюється. Одначе це консервативне забарвлення служить тільки як охоронне закрашення. Рух, котрий мусить удержувати тісні зношення з капіталістичною торгівлею, не може хитро-мудро нести червоної фани — в одній, а векселя у другій руці. Директори великих краєвих гуртівень мають нахил промовляти, як уроджені підприємці. Може їх не раз зате мають за підлирачів системи зискоробства. Їхні завдання є своєрідні і важкі. Але які-б там не були зовнішні признаки, що їх проявляють заступники руху, що входять у близші стики з капіталистичним світом, то через те не змінюється обставина, що членство тих кооператив здійснює мрію рочдельських ткачів — помалу і від самих основ вони перебудовують мотиви і методи виробництва.

На дівичому грунті, де рух ще малий і молодий, він знаходить найкращу опору між тими, що мають хоч далеко прочуття його радикального характеру. Кооперативи, основані людьми, які не бажали-б нарушити господарської структури нинішнього суспільства і котрі вважають кооперацію простим гуманітарним рухом або рухом для поліпшування, як здається, не мають успіху. Вони трапляють в порожнє або перемінюються в капіталістичні інтереси. Вони не стають складовою частиною великого кооперативного руху.

В Злучених Державах цього рода консервативні підприємства не мають щастя, їх переслідує якась дивовижна доля. Наперед можна предсказати невдачу, як тільки котрась така кооператива зачинає побоюватися радикалізму кооперації.

В Европі кооперативний рух сьогодня займає дуже поважне становище. Він отверто заявляє про те, що стремить до цовної зміни мотиву виробництва. Що се не ділає компромітуючо, це можна бачити в кожній країні. Цей стан річей представлено дуже добре у вступній промові п-ні Левелин Дивіс на 54. конгресі Британського кооперативного Союза у 1922 році, якого вона була предсідницею. Вона сказала:

"Ці обидві ідеї, демократичного управління виробництвом і усунення зискоробства, характеризують кооперації як щось, що не є іншим від революції — такої що іде з самих основ. Такою життєсильною, не ревертаючою все горі, корінем є зміна, що її робить кооперація в економічній будові суспільства. Ясно, що кооперація є чимсь значно більшим, як реформістичний рух. Ми не працюємо для дрібного латання дір, не для "примирення праці й капіталу", не для "вмиття краєщого духа" у старі форми виробництва. Ми кладемо підвалини під нову виробничу цивілізацію... Кооперація є напевно достаточно революційна для на сильного революціонера і доста точно мирна для пацифістичного реформіста. Для ідеаліста во на має блеск майбутніх можливостей, тоді як одночасно практичний матеріяліст, коли візьме справу на розум, не може не бути вдоволений, якщо візьме під увагу те, що вже досягнено.

Здається, що кооперація зібрала практичні точки з ріжних релігійних і радикальних господарських наук і переробила їх у власне вчення. **К.К.**

Кооп. Республика.

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!

Цінні Премії для Передплатників "Фармерського Голосу"

Оферта Добра на Один Місяць

ХТО ПРИШЛЕ СВОЮ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ ПРОТЯГОМ ОДНОГО МІСЯЦЯ — ВІД 25-го СІЧНЯ ДО 25-го ЛЮТОГО, ТОМУ ВИШЛЕТЬСЯ В ПРЕМІЮ **Цілком Даром**

включно з почтовою пересилкою

ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свого народа.

Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.

Передплату шліть на адресу:—

The Farmers' Voice

10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

Фармері Околиці Андрю! КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ ЕМІЛЯ ТОМАШЕВСЬКОГО дістанете все свіжі товари і по уміркованих цінах

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ
Понеділок, 21-го Січня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	29
Ч. 2. Нордерн	25½
Ч. 3. Нордерн	24
Ч. 4. Нордерн	22½
Ч. 5. Нордерн	21½
Ч. 6. Нордерн	20
На годівлю	17
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	11
Ч. 3. С. В.	8½
Екстра ч. 1. на годівлю	8½
Ч. 2. на годівлю	7½
Ч. 3. на годівлю	6½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	14
Ч. 4. С. В.	11
Ч. 5. С. В.	10
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	12½
Ч. 3. С. В.	10½
Ч. 4. С. В.	6½
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	53½
Ч. 2. С. В.	49½
Ч. 3. С. В.	37½

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ
Понеділок, 23-го Січня, 1933

Добрі легкої ваги телята від .... $4.00 до $4.75
Бички на заріз $3.00 до $3.50
Корови .. від $1.75 до $2.25

СВИНІ:—
Добірні бейкони спроваджувані вагонами .. $2.50

ЯГНЯТА І ВІВЦІ:—
Овець в тому дні неб уло на едмонтонських ринках.

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:

За Екстра	15ц.
За Перші	13ц.
За менші Екстра	12ц.
За ч. 2.	7ц.

Ціна, яку платять консументи в сторах:

За Перші	від 22 до 24ц.
За Перші	від 19 до 21ц.
За менші Екстра	16 до 18
За ч. 2. менші	від 12 до 14ц.

СМЕТАНА

Спеціяльна	17ц.
Число 1.	15ц.
Число 2.	12ц.

Вищі ціни відносяться до місця висилки. Молочарні оплачують експрес самі.

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Bury & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
202 Bank of Toronto Bldg.
Phone 23113 EDMONTON

Office Phone 21962 House Phone 23353
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
9520—104th Ave., Edmonton, Alta.
Телефон 24584

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин ЛІКАР - ХІРУРГ Тел. Резиденції 73158 Електро-Терапія
Др. Ф. Ґовда ДЕНТИСТ Тел. Резиденції 23210
Christie Grant Block, Edmonton, Alberta

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС Виходить що два тижні, кожного 10-го і 25-го дня в місяці. Передплата виносить на рік $1.00, на півроку 50ц. 10336 — 96-та вулиця. Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE Ukrainian Semi-Monthly Published on the 10th and 25th day of each month. 10336—96th Street Edmonton, Alberta. Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 3. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 10-го ЛЮТОГО, 1933. EDMONTON, ALBERTA, FEBRUARY 10th, 1933. No. 3. VOL. II.

Провінціональний Сойм Почав Сесію

В четвер, 9-го лютого, почалася третя сесія теперішнього провінціонального парляменту в Едмонтоні.

Сесію, як звичайно, отворив лефтенант-говернор Вальш, відчитанням тронової промови, в якій намічені деякі важніші законопроекти, які на сесії малосьби ухвалити. Церемонія відчинення сесії відбулася з великою помпою при співучасти ріжних вищих військових бригадерів, командантів, лайтнантів і пр., які супроважали лефтенант-говернора до провінціонального будинку.

Відсутність Премієра

В виду відсутности премієра Бравнлія, який не міг явитися на отворення сесії з причини сабости, функцію провідника уряду сповняв Дост. Годлей, міністер рільництва. Це перший случай, що премієр не міг явитися на отворення сесії, відколи він стоїть на чолі уряду.

На цій сесії представлено парляментові нового посла в особі С. А. Ронінга, який вістав вибраний в окрузі Кемров на місце помершого міністра В. Смита.

Мала Програма Перед Парляментом

В програму теперішньої сесії, як про це говориться в урядових кругах, входить дуже мало справ під обради і сподіються, що теперішня сесія буде дуже короткою.

Найважнішою справою до вирішення буде законопроект про кредиторів і довжників, який мавби дати більше захисту довжникам чим досі. Як ми вже писали попередно, кредитор не зможе починати судових кроків о відзискання задовженого маєтку без попереднього одержання позволення від директора "Дебт Аджостмент" бюра. Дотично задовжених фармерів цим актом забезпечувалосьби перше життєві запотребування фармера, потім кошти получені зі збором збіжжа, опісля такси.

Таксамо сойм мавби ухвалити акт, на підставі якого залеглі такси розложеноб на шість літ.

На порядку сесії буде також до вирішення питання про секвестрації, про що досі ще не мається певних плянів, що до поправки теперішнього закона.

Платні Учителів

Хоч нічого певного досі не проголошено про зміну відносно учительської платні, панує загальне переконання, що департмент шкільництва, по всякій правдоподібности зробить внесок на ревізію Шкільного Акту, який забезпечує учителям мінімальну платню в сумі $840.00. Таку ревізію прийдеться зробити на домагання тростеєв, які з початком ц. м. на своїй конвенції в Едмонтоні ухвалили резолюцію до Департменту Шкільництва з домаганням, щоби мінімальну платню учителям змінити з $8.40 на $600.00.

На сесії також будуть подобні поправки міських чартерів Едмонтону, Келгар, Медисин Гет і Летбридж.

Сенатор за Шість Годинним Днем Праці

Покликаючися на французьку і російську революцію, які слідували наслідком нехтовання до магань широких мас, Паскаль Поріє, найстарший сенатор, вніс в канадійському сенаті, в понеділок, 6-го ц. м., резолюцію, щоби в Канаді завести 6-годинний день праці і більшу піддержку зі сторони уряду для поворотного на землі руху.

Аргентинські Фармері Грозять Страйком

Депеші з Буенос-Айрес доносять, що фармері провінції Санта-Фі найбільшої рільничої провінції Аргентини, постановили застрайкувати, як що уряд не перенесе мораторії та не забезпечить на їхніх продуктах ціни, яка покривалаби кошти продукції і прожитку.

Таємне Вивезення Верегіна з Вязниці в Ціллі Депортації

На початку минулого тижня рознесли телеграфічні депеші сензаційну вістку про те, що на припоручення імміграційного департменту в Оттаві, канадійська поліція забрала з тюремних мурів в Принц Алберт, Саскачеван, духоборського провідника Перта Верегіна і потайки вивезла його в сторону Галіфаксу, звідки він мавби бути відставлений на першому пароході до Росії.

Засуджений за Кривоприсягу

Петра Верегіна засуджено минулого року в Йорктоні на три роки вязниці за кривоприсягу з рекомендацією, щоби по відсидженню кари депортовано його з Канади назад до Росії.

Оборона Верегіна внесла проти засуду рекурс і апеляційний суд змінив засуд на 18 місяців, однак помимо всіх старань оборони у імміграційних властей, щоби відкликати присуд депортації, міністерство іміграції своєї постанови не змінило і коли Вергін відсидів половину присудженої кари, іміграційний уряд постановив виконати своє розпорядження щодо букви.

Нагле Вивезення Верегіна

Головним оборонцем і дорадником Верегіна і духоборської організації є саскатунський адвокат, їхній земляк, Юрій Макаров, К. Р., королівський дорадник. На вістку, що Верегіна вивезено з Принц Алберт потайки, Макаров був доволі здивований, що його іміграційний уряд про таке нагле вивезення Верегіна не повідомив. Верегін, як фактичний голова духоборської організації, мав перед своїм виїздом до полагодження багато справ, однак власти не дали йому найменшої нагоди бачитися з деякими директорами організації, а навіть з правним дорадником Макаровим.

Макаров Доганяв Верегіна Літаком

Щоби побачитися з Верегіном, заки він опустить Канаду, Макаров разом з секретарем духоборської організації, Ребіном, пустилися доганяти Верегіна літаком. Тому що між Вінніпегом, а Галіфаксом нема прямої воздушної лінії, мусів Макаров виїхати до Злучених Держав, звідки почерез Ню Йорк дістався до Галіфаксу, якраз на час, заки ще Верегіна всаджено на пароплав.

В суботу, 4-го лютого рано прибув Макаров на літаку до Галіфаксу і сейчас поробив кроки, щоби депортацію Верегіна одержати.

Макарова і Ребіна дігнав, також літаком, заступник голови духоборської організації Шукин, який замешкує в Брітіш Колюмбії.

Прибувши до Галіфаксу, оборонець Макаров сейчас вніс перед судією Малішом апліхацію о здержання депортації, домагаючися, щоби іміграційні власти дали докази на якій підставі Верегіна звільнено в половині кари і заряджено нагле депортування.

Суд в Галіфаксі здержав депортацію і зарядив дохоження на пятницю, 17-го ц. м.

Президент Гінденбург Покликав Гітлера на Канцлера Німеччини

При кінці місяця січня провалилися в Европі два правительства — в Німеччині і Франції. В Німеччині уступив уряд фон Шляйхера тому, що предвиджувано в новому складі парляменту брак довір'я до свого уряду. Зажадав, щоби президент Гінденбург дозволив парлямент розпустити, чому президент спротивився. Парлямент мав зібратися саме 31-го січня.

Того самого дня, в суботу, 28-го січня, уступив також французький кабінет премієра Павла Бонкура. Його уступлення наступило наслідком відтягнення піддержки французьких соціялістів, які з іншими радикальними депутатами французької камери повалили 390 голосами проти 193 урядовий законопроект нового оподаткування в цілях зрівноваження буджету.

Коротке Панування

Німецький канцлер фон Шляйхер був канцлером неспов на два місяці, а французький премієр був на тому уряді несповна півтора місяця.

Очі Світа Звернені на Німеччину

Та коли політичний світ приняв вістку про уступлення французького правительства, як подію зовсім незвиму, то зміна, яка наступила в Німеччині викликала в цілому світові велике здивування й зацікавлення, бо на місце уступившого канцлера фон Шляйхера покликав німецький президент Гінденбург Адольфа Гітлера, який зараз по листопадових виборах домагався від президента, щоб призначив його канцлером, однак Гінденбург на це рішучо не погоджувався тоді.

Гітлер, який мріяв про диктатуру, нащо Гінденбург не погоджувався, згодився тепер створити правительство з людей, яких поручив в склад його кабінету сам президент Гінденбург. В склад його кабінету входить — бувший канцлер Франц фон Папен і інші німецькі юнкери, проти котрих Гітлер зводив боротьбу доти, доки в політиці, вони, а не він (Гітлер) грали першу скрипку.

Першим актом нового канцлера було розписання виборів, які призначено на день 5-го березня, в яких Гітлер думає віднести для своєї партії побіду.

Опозиція Проти Гітлера Зростає

Назначення Гітлера канцлером приняли німецькі комуністи і соціялісти дуже не прихильно і по цілому краю почалися демонстрації проти уряду Гітлера, в яких прийшло досі до поважних розрухів, бо протягом тижня зістало більш чим 100 осіб ранених, а кількох впало трупом.

Щоби затероризувати всяку опозицію, Гітлер задумує сам стати на чолі комісаріяту поліції.

Досі Гітлер у виборчій програмі підносить, що його партія думає оздоровити Німеччину двома чотирирічними плянами! (Щось на взір Сталінових пяти-

(Докінчення на стороні 4.)

Сенатор Обвинує Банки за Обниження Платні на Зелізницях

Підчас засідання сенаторського комітету минулого тижня, в четвер, прийшло між сенатором Мордоком та сенатором Дандурандом до гарячої перепалки з приводу запропонованого канадійськими залізницями обниження платні робітникам о 10 процент.

Сенатор Мордок твердить, що залізничі компанії (С.П.Р. і С.Н.Р.) не думали обнижувати платні робітникам, однак канадійські банки приневолили їх до того кроку. Сенатор Дандуранд старався брати банки в оборону, немов закид Мордока є несвушним, нащо сенатор Мордок заявив, що через роки банки приневолюють канадійські залізниці танцювати під дуди банків.

Голодовий Похід Скінчився Засудом Сімох Учасників на Вязницю

Суд над учасниками голодового походу в Едмонтоні, покінчився засудом сімох учасників на кару від одного до шість місяців арешту в Форт Саскачеван. Засуджені зістали: Дж. Гейджер, Дж. Пул, М. Кларк і Антін Войтишин на півроку тяжкої вязниці; П. Дрейпер, П. Долей на два місяці вязниці і Р. Берландо на місяць тяжкої вязниці.

Всіх прочих осіб, яких арештовано зараз по поході в числі 32 звільнено або з браку доказів участи в поході, або відтягнено проти них оскарження самим прокуратором.

Замітним в цьому процесі було це, що українські провідники походу, категорично заперечували на суді участь в поході або приналежність до большевицьких організацій. Товариш Новаковський відпирався від закиду, що він колинебудь належав до комуністичної партії, за те закривався Ю.Ф.А. організацією, що він тільки до неї належить і був трохи членом буржуазної "Кевоніс" організації.

За те англійські товариші не кривили душами, а ще й підчеркували, що вони горді з того, що є комуністами.

ДЕ ВАЛЕРА ВИБРАННЯ ПОНОВНО ПРЕЗИДЕНТОМ ІРЛЯНДІЇ

Підчас ірляндських виборів, які відбулися при кінці січня, партія президента Де Валери дістала пять послів більше чим мала в попередному парляменті. З піддержкою робітничої партії, яка попиратиме Де Валеру, буде мати президент вісім голосів більше понад всі прочі групи. Партія націоналістів під проводом бувшого президента Касгрейва стратила в цих виборах девять виборчих округів.

Робітники на канадійських залізницях дістануть другу знижку платні

З кінцем січня робітники двох канадійських залізниць — С.П.Р. і С.Н.Р. дістали формальне повідомлення про знижку їхньої платні о 10 процент. Знижка наступить від 3. березня. Є це вже друга знижка платні на протязі року.

З Нарад Федерального Парляменту

Вудсворт Вдарив в Болюче Місце

Коли в четвер, 2-го ц. м., провідник К. Г. Федерації, Вудсворт, почав в домініяльному парляменті пояснювати стремління й програму нової партії, між іншим запитав: "Чи може повірити хтось, що великих багатств в нашому краю доробився хтось чесною працею? Чи ці ле майно премієра осягнене чесною працею?"

Цими словами немов гніздо шершенів порушив Вудсворт. З консервативних лав посипалися голоси, щоби Вудсворт відкликав свої слова, а предсідатель парляменту (спікер) Джордж Блек загрозив, що коли Вудсворт не відкличе сказаних слів, він покличе парляментарного сержанта, щоби випровадив його з парляменту.

Вудсворт під загрозою викаючення з парляменту, відкликав слова, що відносилисьби до премієра немов він зробив масток нечесно. Температура парляменту трохи охолодилася. Вудсворт вніс резолюцію, в якій домагається заведення економічної системи, в якій всі природні багатства і засоби продукції служилиб всьому народові, а не для користи кількох. Резолюцію попирали Агнес Мекфейл, Кутей і Гіпс. Над резолюцією [illegible] дискусія близько два дні.

В дискусії забирало голос кількох послів з фармерсько-робітничої групи, які наводили багато аргументів промовляючих за резолюцією.

Посол Гарленд (Ю.Ф.А.) між іншим сказав:- "Премієр міністрів (Беннет) висказався на днях, що ситуація в Канаді з кожним днем стає грізніщою — "але що робить він, щоби тому зарадити?" сказав Гарленд. "Коли премієр думає, — продовжував посол Гарленд, — що він може розвязати сьогоднішню проблему в цій старій капіталістичній системі, то він не розуміє нічого про економіку".

"Через три роки находимося в економічному веретені і пан Беннет нічого не зробив хиба придумує одну дурну ідею по другій" — говорив далі Гарленд.

Спікмен Домагається Розсліджения Довгів

В понеділок, 6-го лютого фармерський посол з округа Ред Дір, Алфред Спікмен говорив в справі канадійських довгів і від сотків від них та домагався, щоби парлямент назначив комісію, яка заняласьби розсліджениям цих воєнних довгів та видала свою опінію як Канаді поступити з довгами.

Спікмен сказав, що населення Канади щороку мусить платити самого проценту в сумі $720,000,000, суми, яка в трох переважає вартість канадійської пшениці. Велика часть цих відсотків йде в кишені людей чи корпорацій, які збивають ті гроші непускаючи в рух, тоді, коли населення моглоби тими грішми покористуватися закуплюючи потрібні товари.

Результатом цего маємо повно непроданих артикулів, які розпирають магазини, наслідком чого збільшається безробіття Для добра так кредиторів і довжників повинно звільнити населення зпід цих тягарів плачення відсотків.

Колиб звичайні правила банкроцтва застосовано, продовжував Спікмен, то сьогодня в Канаді тисячі людей і ріжних фірм збанкротувалиб. Та кредитори не напирають на це, бо не хочуть перебирати пасиви, яка не ремінилася в довжність. В міжчасі залеглі відсотки наростають і додушують довжників.

Він накликав, щоби його резолюцію взяли під розвагу всі партії.

Міністер справедливости Готрі, заявив, що справді край находиться перед важливою проблемою. Цифри довгу, які подав п. Спікмен — продовжував міністер — в числі $12,000,000,000 справді потрясаючі.

Практичним питанням стає,— продовжав міністер,— як парляментови поступити, щоби зредукувати довг або відсотки не заподіявши нікому кривди?

Можливо, що справі далосьби зарадити якось, однак розвязки він сейчас не находить — продовжував міністер. — Коли є яка можливість віднайти розвязку, уряд радо привитає її, —сказав міністер.

Посол Спікмен завважав що він відкликався до федерального уряду розвязувати справу, яка спочиває поза його конституційним авторитетом. Що він мав на думці, то це, що колиб федеральний уряд і провінціональні зеднали свої сили для розвязки справ відносно публичного добра — вони можуть це зробити без огляду на конституцію ні ограничення. А ситуація довжна, на його думку якраз становить загрозу публичного добробуту.

Уряд Приняв Резолюцію

У вівторок, 7-го лютого уряд заявив, що назначив комісію, яка розслідить справу з довгами.

Асекураційні Компанії Не Терплять Від Депресії

Офіціяльні звідомлення ріжних фінансових інституцій, як банків та асекураційних компаній, виказують не сгірші прибутки. Недавно одна асекураційна компанія 'Мануфекчурерс Лайф' подала до відома, що в 1932 р. вона виплатила в виді дівіденд близько чотири мілїони долярів більше чим в 1931 році. Масток компанії сягає $117,786,626, з чого 47 мілїонів компанія інвестувала в ріжні домініяльні та муніципальні бонди.

Слід додати, що в Канаді всякі фінансові інституції і фінансові магнати дуже радо купують державні бонди, бо вони є найбезпечніші, дають їм добрі відсотки, а до того від них не оплачують доходового податку.

Шкільна Рада в Радвей Домагається, Щоби Учителі Добровільно Згодилися на Знижку Платні

На мітингу Шкільної Ради школи "Мазепа" в Радвей, який відбувся 30-го січня, ц.р., шкільні тростиєі не могли прийти з учителями до якоїсь конкретної угоди, щодо знижки учительської платні. Учителі в числі 5 осіб, які вчать в школі "Мазепа" дали до зрозуміння, що вони готові згодитися на добровільне зниження платні, однак домагаються, щоби теперішний контракт остав ненарушений, нащо Шкільна Рада не погодилася і конференція розійшлася без жадного рішення.